

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2023 m. rugsėjo 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Donato Šemo (kolegijos pirmininkas) ir Egidijos Tamošiūnienės (pranešėja), teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovo G. M. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 14 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo G. M. ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei (duomenys neskelbtini) dėl uždarnosios akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) valdybos sprendimo dalies pripažinimo negaliojančia, darbo užmokesčio, ligos išmokos, delpingųjų, šieitinės išmokos, kompensacijos už nepanaudotas atostogas ir procesinių palikanų priteisimo ir pagal atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės (duomenys neskelbtini) priešieškinį ieškovui G. M. dėl darbo sutarties redakcijos pripažinimo negaliojančia, tretieji asmenys, nepareiškęs savarankiškų reikalavimų, P. R., N. A., J. S., A. K., A. V..

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

- Kasacinėje byloje sprendžiam dėl materialinės teisės normų, reglamentuojančių įgaliojimus viršijusio atstovo sudaryto sandorio negaliojimą, atstovaujamo teisės patvirtinti sandorį, sudarytą tokios teisės neturinčio asmens, ir teisės normų, nustatančių išmokas darbo teisiųjų santykių pabaigos atveju, tokių išmokų skaičiavimą, aiškinimo ir taikymo.
- Ieškovas prašė pripažinti negaliojančią atsakovės valdybos 2020 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo dalį dėl ieškovo atšaukimo iš atsakovės direktoriaus pareigų dėl jo kaltės, priteisti jam iš atsakovės 5478,59 Eur darbo užmokestį (neatskaičius mokesčių) už papildomo darbo vykdymą, 41,59 Eur ligos išmokos dalį už 2020 m. kovo mėn., 413,15 Eur delpingųjų pagal įstatymą už vėlavimą atsiskaityti laikotarpiu iki 2020 m. rugpjūčio 17 d., 3398,66 Eur netesybas už vėlavimą atsiskaityti laikotarpiu po 2020 m. rugpjūčio 17 d., 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties Nr. 808 redakcijos 14.5 papunktyje nustatytą 12 mėn. vidutinio darbo užmokesčio šieitinę išmoką (8117,16 Eur (neatskaičius mokesčių)), mokinėtiną nutraukus darbo sutarties dalį dėl papildomo darbo ne dėl ieškovo kaltės, 545,29 Eur kompensaciją už nepanaudotas atostogas (neatskaičius mokesčių) vykdamą papildomą darbą, 5 proc. metines palūkanas už priteistą sumą, skaičiuojamas nuo bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.
- Ieškovas nurodė, kad 2019 m. gruodžio 2 d. šalys sudarė darbo sutartį Nr. 808/3 ir pakeitė 2017 m. spalio 11 d. sudarytą darbo sutartį Nr. 808 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais. Pasirašius naują darbo sutarties redakciją ieškovas buvo priimtas į atsakovės direktoriaus pareigas (papildoma darbo funkcija), už papildomą darbą jam nustatyta mokėti 681,43 Eur mėnesinį darbo užmokestį (neatskaičius mokesčių), ieškovo papildomo darbo pradžia – nuo 2019 m. gruodžio 2 d., susitarimas dėl papildomo darbo funkcijų yra neterminuotas. 2020 m. rugpjūčio 17 d. įvykusiame neeiliniame atsakovės akcininkų susirinkime buvo atšaukta valdyba ir šrinkti nauji jos nariai. Tą pačią dieną įvyko naujos sudėties valdybos posėdis; valdyba priėmė sprendimą atšaukti ieškovą iš direktoriaus pareigų nuo sprendimo pasirašymo momento neįsmokant jam šieitinės kompensacijos (Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 104 straipsnis), nutraukti su ieškovu sudarytą darbo sutartį dėl papildomo darbo, šrinkti naują atsakovės direktorių. Ieškovas negiėjo savo atšaukimo iš direktoriaus pareigų teisėtumo, tačiau nesutiko su atleidimo pagrindu (dėl ieškovo kaltės). Ieškovas nurodė atskaitę vykdęs direktoriaus pareigas, todėl nėra pagrindo teigti, kad jis šiuo šiuo padarė akcininkų teises. Nuo darbo sutarties dėl papildomo darbo sudarymo iki jos nutraukimo ieškoviui nėra sumokėta 5478,59 Eur darbo užmokesčio už papildomą darbą. Atsakovė taip pat nėra sumokėjusi ieškoviui 41,59 Eur ligos išmokos dalies už 2020 m. kovo mėn. Ieškovas turi teisę reikalauti priteisti 413,15 Eur delpingųjų pagal DK 147 straipsnio 1 dalį ir 4088,58 Eur netesybų pagal DK 147 straipsnio 2 dalį. Neterminuota darbo sutartis pasibaigė ne dėl ieškovo kaltės, todėl jis turi teisę darbo sutarties 14.5 papunkčio pagrindu reikalauti priteisti šieitinę išmoką – 8117,16 Eur (neatskaičius mokesčių), taip pat 545,29 Eur kompensaciją už jo, kaip direktoriaus, nepanaudotas kasmetines atostogas (DK 127 straipsnio 6 dalis).
- Atsakovė priešieškinį prašė pripažinti negaliojančią *ab initio* nuo sudarymo momento) 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutartį.
- Atsakovė nurodė, kad įsiteisėjusiu Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugsėjo 2 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) yra pripažinta, jog ieškovo direktoriui šrinkusi valdyba buvo neteisėtus sudėties, todėl ieškovas neturėjo teisės eiti šią pareigų ir su juo, kaip su atsakovės direktoriumi, negalėjo būti pasirašyta nauja 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija. Ginčijama darbo sutarties redakcija prieštarauja imperatyvioms Lietuvos Respublikos akcininkų bendrovių įstatymo (toliau – ABĮ) normoms ir atsakovės įstatu nuostatom, reglamentuojančioms atlygo ir skatinimo formų bendrovės vadovui nustatymo tvarką, kadangi valdyba nesvarstė šių klausimų ir nepriėmė dėl jų sprendimų, nepavedė darbo sutartį pasirašiusiam P. R. nustatyti ieškovo atlyginimą ir jo skatinimo formas.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

- Klaipėdos apygardos teismas 2022 m. birželio 17 d. sprendimu nutraukė civilinės bylos dalį dėl ieškovo reikalavimo pripažinti negaliojančią atsakovės valdybos 2020 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo dalį dėl ieškovo atšaukimo iš atsakovės direktoriaus pareigų, o kitą ieškino dalį atmetė; patenkino priešieškinį ir pripažino negaliojančią nuo sudarymo momento 2019 m. gruodžio 2 d. pasirašytos darbo sutarties Nr. 808/3 redakciją; priteisė atsakovei iš ieškovo 15 000 Eur bylinėjimosi išlaidoms atlyginti.
- Teismas nustatė, kad 2017 m. spalio 11 d. ieškovas ir atsakovė sudarė neterminuotą darbo sutartį Nr. 808, kuria ieškovas buvo priimtas eiti vyriausiojo redaktoriaus pareigas nuo 2017 m. spalio 11 d. 2018 m. vasario 12 d. įvyko atsakovės neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas, o jo rezultatai buvo įforminti dviem skirtingais protokolais: 1) 2018 m. vasario 12 d. protokole nurodyta, kad priimtas sprendimas nuo šio susirinkimo pabaigos atšaukti visus valdybos narius iš pareigų ir šrinkti naują valdybą; 2) 2018 m. vasario 22 d. protokole nurodyta, kad nuspręsta neatsaukti atsakovės valdybos. Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugsėjo 2 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) sprendimas neatsaukti valdybos buvo pripažintas negaliojančiu, o Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 21 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) šis teismo sprendimo dalis palikta galioti. Teismams dar neįsirašę minėto ginčo, 2019 m. lapkričio 19 d. įvyko atsakovės valdybos posėdis, jame dalyvavo asmenys, buvę valdybos nariai iki 2018 m. vasario 12 d. Valdybos posėdyje buvo nuspręsta atšaukti ankstesnį atsakovės direktorių ir juo paskirti ieškovą. 2019 m. gruodžio 2 d. buvo pasirašyta nauja darbo sutarties redakcija (darbo sutartis Nr. 808/3) ir ieškovas priimtas į vyriausiojo redaktoriaus pareigas (pagrindinė darbo funkcija) bei į direktoriaus pareigas (papildoma darbo funkcija). 2020 m. rugpjūčio 17 d. atsakovės valdyba nusprendė DK 104 straipsnio pagrindu atšaukti ieškovą iš atsakovės direktoriaus pareigų dėl jo kaltės neįsmokant jam šieitinės kompensacijos nuo valdybos sprendimo pasirašymo momento ir nutraukti su juo, kaip su direktoriumi, sudarytą darbo sutartį. Valdyba nutarė direktorių šrinkti A. N., ji šias pareigas pradėjo eiti nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d.
- Teismas pažymėjo, kad, pagal ABĮ 34 straipsnio 2 dalį ir 37 straipsnio 3 dalį, bendrovės vadovą renka, atšaukia ir atleidžia iš pareigų valdyba, o ABĮ 33 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad valdyba ar jos nariai savo veiklą pradeda pasibaigus valdybą ar jos narius šrinkusiam visuotiniam akcininkų susirinkimui. Taigi, naujos sudėties valdybai įgaliojimai buvo suteikti, o ankstesnės sudėties valdyba juos prarado iš karto po 2018 m. vasario 12 d. įvykusio visuotinio akcininkų susirinkimo. Todėl tik šiame susirinkime šrinkta valdyba galėjo priimti sprendimą atšaukti ankstesnį atsakovės vadovą ir naujuoju vadovu paskirti ieškovą. Nors priimant minėtus sprendimus du iš penkių valdybos narių buvo tinkamai šrinkti, nebuvo kvorumo, leidžiančio šiems valdybos nariams be kitų valdybos narių priimti sprendimus. Valdybos sprendime save valdybos nariais įvardiję trys asmenys žinojo, kad jie nėra valdybos nariai. Šią aplinkybę žinojo ir du pakartotinai šrinkti valdybos nariai. Ieškovas suprato, kad atsakovės valdyba nepasikyrė jo atsakovės vadovu. Jis turėjo suprasti, kad neturi teisės pasirašyti darbo sutarties dėl direktoriaus pareigų ir pakeisti su juo, kaip su vyriausiuoju redaktoriumi, sudarytą sutartį.
- Teismas nurodė, kad valdybos 2019 m. lapkričio 19 d. sprendime nebuvo išspręsti klausimai dėl ieškovo, kaip vadovo, atlyginimo. Ginčijamas darbo sutarties redakcijos nuostatos, susijusios su ieškovo atlyginimu ir skatinimu, nebuvo patvirtintos nei teisėtos, nei neteisėtos sudėties valdybos, todėl jos prieštarauja ABĮ 37 straipsnio 3 daliai ir yra neteisėtos. Sudarius ginčijamą darbo sutarties redakciją iš dalies buvo pakeista ir 2017 m. spalio 11 d. sudaryta darbo sutartis Nr. 808 su vėlesniais pakeitimais, kuria šalys susitarė dėl ieškovo darbo vyriausiojo redaktoriaus. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.87 straipsnio 1 dalį, darbo sutartį ir jos pakeitimus su ieškovu, kaip atsakovės darbuotoju (vyriausiojo redaktoriumi), turėjo teisę pasirašyti tik atsakovės vadovas. Ginčijamą sutarties redakciją pasirašė neįgalios valdybos narys, nebuvęs atsakovės vadovu, neturėjęs teisės pasirašyti darbo sutarties, sudarytos su ieškovu, kaip vyriausiojo redaktoriumi, pakeitimą, todėl ši sutarties redakcija ieškoviui, kaip vyriausiajam redaktoriui, neturėtų būti taikoma.
- Darbo sutartis su ieškovu, kaip su direktoriumi, pasirašyta valdybai nešrinkus jo direktoriumi, be to, ja ieškovas pasirašė su valdybos neįgaliojtu asmeniu, todėl darbo sutarties redakcija, kurios tikslas priimti ieškovą į direktoriaus pareigas, prieštarauja imperatyvioms ABĮ 37 straipsnio 3 ir 4 dalims. Atsivėlgdamas į tai, kad abi šalys, pasirašydamos šią darbo sutarties redakciją, aiškiai suprato (turėjo suprasti), kad jos pasirašyti negali, įvertinęs joje nurodytą sąlygą, kad ieškoviui mokėtina ne mažesnė nei 12 mėn. jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio šieitinė išmoką nutraukiant darbo sutartį tiek dėl direktoriaus, tiek dėl vyriausiojo redaktoriaus pareigų nesant jo kaltės, teismas laikė, kad yra pagrindas svarstyti dėl darbo sutarties nutraukimo ir CK 1.81 straipsnio pagrindu. Teismas konstatavo, kad ginčijama darbo sutarties redakcija buvo pasirašyta siekiant neteisėtai paskirti įgaliojimus (ieškovo) atsakovės vadovu; šis tikslas buvo įgyvendintas samoninai naudingai naudingai nustatytą vadovo skyrimo ir darbo sutarties pasirašymo tvarką; ginčijama darbo sutarties redakcija buvo nustatyta atsakovės finansinškai nenaudingos sąlygos. Tokie veiksmai yra nesąžiningi, prieštarauja cerai moralai ir viešajai tvarkai, todėl sandoris pripažintinas niekiniu ir negaliojančiu. Nustates, kad ginčijama darbo sutarties redakcija negalioja nuo jos sudarymo momento, teismas atmetė ieškino reikalavimus dėl pagal šią sutartį neįsmokėto darbo užmokesčio ir kitų išmokų. Bylos dalį dėl reikalavimo pripažinti negaliojančią atsakovės valdybos sprendimo dalį teismas nutraukė, nes ieškovas šiuo reikalavimu nesiekia jokių materialinių teisiųjų padarinių.
- Teismas pažymėjo, kad sprendimas yra palankus atsakovei, todėl ji turi teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsakovė pateikė duomenis, kad ji patyrė 23 628,07 Eur išlaidų, tačiau bendra jos išlaidų, neviršijančių rekomenduojamų dydžių, suma sudaro 17 072,36 Eur. Įvertinęs prašomus priteisti išlaidų dydžius išnagrinėtos bylos kontekste, atsivėlgdamas į sprestų klausimų specifiką ir sudėtingumą, bylos nagrinėjimo trukmę, aplinkybę, kad byloje buvo nagrinėjami reikalavimai, pareikšti trijose civilinėse bylose, kurios buvo sujungtos, teismas nurodė, kad atsakovei priteisintų bylinėjimosi išlaidų atlyginimas turėtų būti sumažintas iki 15 000 Eur.
- Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovo apeliacinį skundą, 2023 m. gruodžio 14 d. nutartimi pakeitė Kauno apylinkės teismo 2022 m. birželio 17 d. sprendimą ir jo rezoliuciją dalį išdėstė taip: priešieškinį patenkino iš dalies ir pripažino negaliojančią nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d. 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties Nr. 808/3 redakciją; nutraukė bylos dalį dėl ieškovo reikalavimo pripažinti negaliojančią atsakovės valdybos 2020 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo dalį, kuria ieškovas atšauktas iš atsakovės direktoriaus pareigų dėl jo kaltės; kitus ieškino reikalavimus patenkino iš dalies ir priteisė ieškoviui iš atsakovės 4542,87 Eur (neatskaičius mokesčių) darbo užmokesčio, 41,59 Eur (neatskaičius mokesčių) laikino nedarbingumo išmoką, 205,38 Eur delpingųjų už laikotarpį iki 2020 m. spalio 20 d.; priteisė atsakovei iš ieškovo 11 174,75 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, ir 1500 Eur atstovavimo išlaidų apeliaciniame procese, atlyginimo.
- Teisėjų kolegija nesutiko su ieškovo pozicija, kad sprendimą skirti ji atsakovės direktoriumi priėmusios valdybos sudėties neteisėtumas buvo konstatuotas tik 2021 m. sausio 21 d., kai buvo išnagrinėtas teisminis ginčas. Šiuo atveju nuo pačiu metu buvo priimtas ne tik vėliau neteisėtu pripažintas sprendimas dėl ankstesnės sudėties valdybos įgaliojimų išsaugojimo, bet ir priešingas sprendimas atšaukti buvusią valdybą bei sudaryti naujos sudėties valdybą, kuri nuo pat sprendimo priėmimo pato teisėtai veikiančią atsakovės valdymo organu. Jeigu būtų priimtas tik neteisėtas sprendimas dėl valdybos sudėties, vėlesnis tokio sprendimo neteisėtumo patvirtinimas teismine tvarka galėtų tapti pagrindu vertinti, nuo kada taikytinos negaliojimo pasekmės, tačiau šiuo atveju susiklostė iš esmės kitokia situacija. Vien neteisėto sprendimo priėmimas ir teisėto sprendimo užginčijimas teismine tvarka negali paneigti teisėtai šrinktos valdybos įgaliojimų ir suteikti tokius įgaliojimus neteisėtai sudarytai valdybai.
- Teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje ginčijamas ne atsakovės valdybos 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimas, kurio prieštaravimų imperatyvioms ABĮ nuostatoms pabrėžė pirmosios instancijos teismas, bet 2019 m. gruodžio 2 d. sudarytas darbo sutarties pakeitimas, kvestionuojantį šį valdybos sprendimo kildinamus šį sandorį atsakovės vardu sudariusio asmens įgaliojimus. Todėl byloje sprendimas klausimas dėl darbo sutarties negaliojimo CK 1.92 straipsnio, o ne CK 1.80 straipsnio pagrindu. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ginčijamą darbo sutarties redakciją atsakovės vadovs pasirašė asmuo neturėjo tokių įgaliojimų, kadangi 2018 m. vasario 12 d. teisėtai sudaryta naujos sudėties valdyba jam nesuteikė tokios teisės, o asmenų grupė, priėmusi 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimą, negali būti vertinama kaip valdybos funkcijas teisėtai vykdęs subjektas. Tai sudarė teisiniu pagrindu perkvalifikuoti šalių ginčą nurodant, kad 2019 m. gruodžio 2 d. sutartis prieštarauja ne CK 1.80 ir 1.81 straipsniui, o CK 1.92 straipsnio nuostatomis, nes ji sudaryta įgaliojimų neturėjusio atstovo. Teisėjų kolegija vertino, kad byloje nebuvo įrodytas ginčijamo susitarimo pripažinimas CK 2.133 straipsnio 6 dalies prasme ir nebuvo paneigtas sandorio, sudaryto netinkamu atstovo, neteisėtumas.
- Teisėjų kolegija nurodė, kad ginčijamas darbo sutarties redakcijos sąlyga dėl 12 mėn. vidutinio darbo užmokesčio šieitinės išmokos mokinėjimo nutraukus darbo sutartį ne dėl ieškovo kaltės atitinka ir CK 1.91 straipsnio 1 dalyje nustatytą sandorio pripažinimo negaliojančiu pagrindą – vienos šalies atstovo piktaivališko susitarimo su antrąja šali – sąlygą. P. R. nebuvo įgaliojtas pasirašyti darbo sutarties, nustatant joje minėtą darbdavio įstatyme įtvirtintas teises apribojančią sąlygą, net ir neteisėtos sudėties valdybos. Atsivėlgiant į konfliktiškus bendrovės akcininkų tarpusavio santykius ir ginčijamo sandorio sudarymo aplinkybes, tokios sąlygos nustatymas vertintinas kaip aiškiai neatitinkantis atsakovės interesų, savanaudiškas, teisėtai įmonės vardu veikiančių subjektų teises nepagrįstai suvaržantis veiksmas.
- Teisėjų kolegija nurodė, kad ieškovas, kaip atsakovės vadovas, yra atšauktas iš pareigų ir šio sprendimo teisėtumas nėra kvestionuojamas, todėl pats savaime darbo sutarties redakcijos, kuria buvo susitarta dėl vadovo darbo

funkcijų vykdymo, pripažinimas negaliojančia neturės jokios įtakos jo, kaip atsakovės darbuotojo, statusui. Kolegija nurodė, kad ieškovas buvo atleistas iš vyriausiojo redaktoriaus pareigų už DK 58 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytą šūkštų darbo pareigų pažeidimą. Dėl šio sprendimo teisėtumo ieškovas yra inicijavęs darbo ginčą, kuriame, kaip ir šioje byloje, reikia reikalavimų priteisti jam 12 mėn. vidutinio darbo užmokesčio dydžio šėtinę išmoką vadovaudamasis ginčijama darbo sutarties redakcija, todėl tai, kaip bus išspręstas reikalavimas dėl sutarties pripažinimo negaliojančiu, turi esminę reikšmę ieškovo teisei reikšti atsakovei nurodytą finansinę pretenziją. Tačiau atariama sąlyga yra siečia su darbo santykių pabaiga, jų nutraukimo pasekmėmis, todėl nėra pagrindo teigti, kad jos taikymui turi reikšmės tai, nuo kada sustartimas, apimantis šią sąlygą, bus pripažintas negaliojančiu. Galinys pripažinti šią sąlygą negaliojančia neturi jokios įtakos ir argumentas dėl restitucijos darbo santykiuose negalimumo, kadangi dėl šios sąlygos netaikytina restitucija – nė viena iš darbo santykių šalių nėra atlikusios jokių veiksmų, susijusių su jos vykdymu. Kitokia situacija susiklostė dėl ginčijamo sustartimo sąlygos mokėti ieškovi už papildomą direktoriaus funkciją 681,43 Eur mėnesinį darbo užmokesį (neatskaičius mokesčių). Ieškovas vykdė atsakovės vadovo funkcijas 8,5 mėn. Vien tai, kad jam nebuvo išmokėtas darbo užmokeskis, nerėškia, kad atsakovė negavo šio jo darbo funkcijų vykdymo ir neturi pareigos atsisakyti. Ieškovo reikalavimas dėl kompensacijos už nepanaudotą kasmetines atostogas priteisimo yra kildinamas iš įstatymo, o ne iš ginčijamo sustartimo, todėl vertinant šio reikalavimo pagrįstumą neturi įtakos švada dėl sustartimo negaliojimo momento. Įvertinus išdėstytas aplinkybes, teisę kolegija laikė pagrįstą 2019 m. gruodžio 2 d. redakcijos darbo sutartį pripažinti negaliojančia nuo ieškovo atšaukimo iš direktoriaus pareigų dienos (2020 m. rugpjūčio 17 d.).

17. Kolegija nurodė, kad nors ieškovas buvo atšauktas iš direktoriaus pareigų DK 104 straipsnio pagrindu, toks veiksmas reikėdė darbo santykių pakeitimą atsisakant papildomos darbo funkcijos. DK 35 straipsnyje išdėstytas teisinis reglamentavimas negali būti vertinamas kaip reikšiantis, kad pasibaigus papildomai darbo funkcijai kyla tokios pačios pasekmės, kaip ir nutraukus darbo santykius. Pagal DK 130 ir 145 straipsnius, tai, kad ieškovas iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. vykdė papildomas direktoriaus funkcijas ir gavo už tai darbo užmokesį, turėjo būti pagrindas į įmėntą darbo užmokesį atsižvelgti apskaičiuojant ieškovo vidutinį darbo užmokesį ir jam priklausantį atostoginių sumą, jeigu jis po 2020 m. rugpjūčio 17 d. būtų ejęs kasmetinių atostogų, arba pagrindas jam, kaip direktoriui, priskaičiuoti sumą įtraukti į vidutinį darbo užmokesį apskaičiuojant jam dėl atleidimo iš pagrindinių vyriausiojo redaktoriaus pareigų priklausančios išmokos už nepanaudotas atostogas dydį, tačiau nesudaro pagrindo vertinti, kad, ieškova atšaukus iš papildomų bendrovės direktoriaus pareigų ir tęsiant su juo darbo santykius kaip su vyriausiojo redaktoriu, jam turėjo būti išmokama kompensacija už nepanaudotas atostogas. Taip pat vertintinas ir reikalavimas išmokėti šėtinę išmoką. Atšaukus ieškova iš direktoriaus pareigų darbo santykiai nepasibaigė, o teisės aktyse nėra nustatyta galimybė mokėti šėtinę išmoką keičiant darbo sutarties sąlygas, juo labiau kad DK 104 straipsnio 2 dalyje nurodyta šėtinę išmoką ieškovi nepriklausė dėl nepakankamos vadovo funkcijų vykdymo trukmės. Iš ginčijamos darbo sutarties redakcijos kildinamas reikalavimas priteisti šėtinę išmoką negali būti tenkinamas dėl šios sąlygos ir visos darbo sutarties redakcijos neteisėtumo.
18. Kolegija nurodė, kad ieškovas prašė priteisti jam 5478,59 Eur darbo užmokesį (neatskaičius mokesčių) ir 41,59 Eur ligos išmoką už papildomą darbo vykdymą. Bendra ieškovi apskaičiuota su papildomų funkcijų vykdymu susijusi suma sudarė 5720,18 Eur. Tačiau ieškovas ieškinyje pripažino, kad atsakovė išmokėjo už 2020 m. liepos–rugpjūčio mėn. priskaičiuotą darbo užmokesį ir delpingius už pavėluotą šios sumos sumokėjimą, todėl darbo užmokesio už papildomą darbą ir ligos išmokos įskolinimas sudarė 4542,87 Eur.
19. Kolegija pažymėjo, kad ieškovas prašė taikyti vėlavimo atsisakytį pasekmes ir priteisti delpingius už laikotarpį iki 2020 m. rugpjūčio 17 d., o vėlavu – vidutinį darbo užmokesį už vėlavimo atsisakytį laiką, taip pat 5 proc. metines procesines palikanas. Vadovaujantis DK 147 straipsnio 2 dalimi, vidutinis darbo užmokesis už vėlavimo atsisakytį laiką yra skaičiuojamas už laikotarpį po darbo santykių nutraukimo. Darbo santykiai su ieškovu baigėsi 2020 m. spalio 20 d., tačiau jo atleidimo iš vyriausiojo redaktoriaus pareigų teisėtumas yra ginčijamas kitose byloje, kurioje ieškovas yra pareiškęs reikalavimus dėl darbo santykius susijusių sumų ir vidutinio darbo užmokesio už vėlavimo atsisakytį laiką priteisimo. Būtent minėtoje byloje turi būti įvertintos visos darbo santykių nutraukimo teisinės pasekmės, todėl nagrinėjamoje byloje taikyti DK 147 straipsnio 2 dalį nėra pagrindo. Vertindama reikalavimą priteisti DK 147 straipsnio 1 dalyje nurodytus delpingius, kolegija nurodė, kad šį darbuotojo teisę yra siejama su dėl darbdavio kaltės įvykiu vėlavimu atsisakytį. Tačiau ieškovas iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. pats buvo atsakovės direktoriui, todėl nėra pagrindo vertinti, kad, pats priėmęs sprendimą neįsiskaityti savo darbo užmokesčio, jis turi teisę reikalauti delpingius už vėlavimą atsisakytį. Už laikotarpį nuo 2020 m. rugpjūčio 18 d. iki 2020 m. spalio 20 d. delpingiai priteistini. Atsižvelgiant į tai, kad darbo sutarties reglamentuojančiose normose yra nustatytos specialios sankcijos darbdaviui už vėlavimą atsisakytį, šiems santykiams papildomai netaikamos procesinių palikanų institutas.
20. Konstatavusi, kad ginčijama darbo sutarties redakcija ir sąlyga dėl šėtinės išmokos mokėjimo yra neteisėta ir negaliojanti, teisėjų kolegija vertino, kad švada dėl ieškovo atšaukimo iš direktoriaus pareigų (ne)teisėtumo neturėtų įtakos jo teisėms ir pareigoms. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo švada, kad šis reikalavimas neraginėtinas teisme.
21. Pakeitusi pirmosios instancijos teismo sprendimą, teisėjų kolegija persikirstė šalių patirtas bylinėjimosi išlaidas. Ieškovas nurodė patyręs 4400 Eur atstovavimo išlaidų nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. Teisėjų kolegija nurodė neturinti pagrindo vertinti, kad šios išlaidos yra per didelės ar nesusijusios su per didelės ar išlaidų, susijusių su vėlavu į atskirą bylą įskirtu reikalavimu dėl ieškovo atleidimo iš vyriausiojo redaktoriaus pareigų (894,40 Eur), įvardijo kaip nesiskirstytį šioje byloje, o pirmosios instancijos teismas, detalai išanalizavęs atsakovės nurodytas išlaidas ir veiksmus, už kuriuos jos apskaičiuotos, nurodė, kad rekomenduojamų dydžių neviršija 17 072,36 Eur sumą, nesiskirstytina pripažindamas didesnę nei 6500 Eur išlaidų dalį. Net ir detalai apskaičiuotą bylinėjimosi išlaidų sumą teismas vėlavu papildomai sumažino iki 15 000 Eur. Nors apeliaciname skunde ieškovas nurodė, kad dalis išlaidų galėjo būti susijusios su vėlavu į atskirą bylą įskirtais reikalavimais, tokį argumentą jis suformulavo kaip prieclaidą, neįvardydamas konkrečių su nagrinėjama byla nesusijusių išlaidų sumų ir tvarkos, kaip teismas turėtų tokias išlaidas atskirti. Ieškovas neįrodė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai paskirstė 15 000 Eur atsakovės atstovavimo išlaidų. Byloje buvo pareikštas atsakovės neturtinis reikalavimas, taip pat ieškovo neturtinis reikalavimas ir turintieji reikalavimai, kurių bendra suma sudarė 17 903,44 Eur. Iš dalies patenkinus ieškinį ieškovi priteista 4789,84 Eur suma sudaro apie 27 proc. jo turinio reikalavimo. Teisėjų kolegija nesutiko su ieškovo pozicija, kad jo neturtinio reikalavimo nagrinėjimo nutraukimas nesudaro pagrindo visas su juo susijusias išlaidas priskirti ieškoviui. Vertindama atsakovės pareikštą neturtinį reikalavimą kolegija nurodė, kad savo esmę jis buvo tiesiogiai susijęs su siekiu išvengti pasekmių, kurių ieškovas siekė reikšdamas turintius reikalavimus; priešėškini tenkinimas iš dalies nulėmė švada dėl dalies turinio ieškino reikalavimų pagrįstumo, todėl ir šio reikalavimo išnagrinėjimo baigties vertinimui taikytina tokia pati proporcija, kaip ir turintiam ieškovo reikalavimui. Teisėjų kolegija nusprendė, kad tiksliausiai bylos nagrinėjimo baigtį atitiktų atstovavimo išlaidų paskirstymas santykiu 80 proc. su 20 proc. atsakovės naudai.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

22. Kasacinių skundų ieškovas prašo panaikinti Kauno apylinkės teismo 2022 m. birželio 17 d. sprendimo dalį, kuria patenkintas priešėškis, ir Kauno apygardos teismo 2022 m. gruodžio 14 d. nutarties dalį, kuria pirmosios instancijos teismo sprendimas pakeistas, nutariant priešėškį patenkinti šį dalies, ir priimti naują sprendimą – atmeti priešėškį; panaikinti Kauno apylinkės teismo sprendimo dalį, kuria nutrauktas ieškovo 2020 m. rugsėjo 21 d. ieškino nagrinėjimas, ir Kauno apygardos teismo nutarties dalį, kuria šį pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį palikta nepakeista, ir perduoti Kauno apylinkės teismui išnagrinėti šį ieškinį; panaikinti Kauno apylinkės teismo sprendimo dalį, kuria atmetamas ieškovo reikalavimas priteisti iš atsakovės 8117,15 Eur šėtinę išmoką, ir Kauno apygardos teismo nutarties dalį, kuria šį sprendimo dalį palikta nepakeista, ir perduoti šią bylos dalį nagrinėti pirmosios instancijos teismui; panaikinti Kauno apylinkės teismo sprendimo dalį, kuria atmetami iki 2021 m. kovo 1 d. ieškiniui pareikšti reikalavimai, ir Kauno apygardos teismo dalį, kuria šį sprendimo dalį pakeistas tik šios dalies, ir priimti naują sprendimą – patenkinti visus likusius ieškovo reikalavimus. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 22.1. Apeliacinės instancijos teismas, padarydamas švada, kad darbo sutartis negalioja pagal CK 1.92 straipsnį, pažeidė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias sandorio, sudaryto per atstovą, pasekmes (CK 2.133 straipsnio 2, 6 ir 9 dalyse), ir proceso teisės normas, reglamentuojančias įrodinėjimą faktų, įrodinėjimo taisyklę, įrodymų vertinimą, teisinio aiškumo reikalavimą (CPK 182 straipsnio 2 punktas, 176 straipsnio 1 dalis, 185 straipsnis, 263 straipsnio 1 dalis).
 - 22.2. Teismas vertino ieškovo priėmimo į direktoriaus pareigas aplinkybes, pateikdamas tokį civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) priimto sprendimo aiškinimą, kuris reikšia, kad nurodytoje byloje teismas priėmė sprendimą dėl nedalyvaujančių asmenų, be kita ko, ieškovo, teisų ir pareigų. Atsakovės valdyba, kuri nebuvo atšaukta 2018 m. vasario 12 d. visuotiniame akcinių susirinkime, tęsė veiklą po minėtos bylos išėlimo, nes byloje nebuvo prašoma taikyti šios sudėties valdybos veiklą ribojančių laikinųjų apsaugos priemonių. Dar vykstant teisminiam ginčui, nuo 2020 m. birželio 12 d. veiklą pradėjo vykdyti kitos sudėties, nei yra užfiksuota 2018 m. vasario 12 d. visuotinio akcinių susirinkimo sprendimuose, valdyba; ji priėmė sprendimą atšaukti ieškova iš direktoriaus pareigų. Teismų pateiktas minėtoje byloje priimto sprendimo aiškinimas, nurodant, kad jis reikšia visų kitos sudėties, nei nurodyta 2018 m. vasario 12 d. visuotinio akcinių susirinkimo sprendimuose, priešėškis sprendimų nagrinėjimą, reikšia ir ieškovo atšaukimo iš direktoriaus pareigų negaliojimą. Tačiau minėto teismo sprendimo rezoliucinėje dalyje nebuvo nurodyta, kad visuotinio akcinių susirinkimo sprendimai yra pripažinti negaliojančiais nuo sudarymo momento, nes priešingu atveju teismas pasiskųdų dėl byloje nedalyvaujančių asmenų teisų ir pareigų, kylančių iš visuotinio akcinių susirinkimo sprendimų neatšauktos valdybos priimanų sprendimų vykstant teisminiam ginčui.
 - 22.3. Apeliacinės instancijos teismo švada, kad nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d. negalioja 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija dėl direktoriaus ir dėl redaktoriaus darbo, neatitinka valdybos 2020 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo atšaukti ieškova iš direktoriaus pareigų dėl akcinių teisų pažeidimų, atsakovės direktorės 2020 m. spalio 20 d. įsakymo atleisti ieškova iš redaktoriaus pareigų dėl pravaikštos, teismų 2021 m. lapkričio 15 d. sprendimo ir 2022 m. kovo 1 d. nutarties, kuriomis buvo išspręsta byla dėl atostoginių priteisimo.
 - 22.4. Apeliacinės instancijos teismas, pripažindamas visą darbo sutartį (2019 m. gruodžio 2 d. redakcija) negaliojančia nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d., kartu pripažino, kad jos sąlygos dėl redaktoriaus darbo galiojo nuo 2019 m. gruodžio 2 d. iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. Vadinasi, anot teismo, nuo 2020 m. rugpjūčio 18 d. buvo atkurta ankstesnės šios sutarties redakcijos teisinė galia ir teisėsi iki tada, kai buvo priimtas 2020 m. spalio 20 d. įsakymas. Tačiau įsakyme yra aiškiai nustatyta, kad darbo santykių pasibaigimo diena laikytina pirmą darbo dieną pasibaigus ieškovo laikinajam nedarbingumui, o kitose byloje ieškovas prašo teismo jo negrąžinti į redaktoriaus darbą, laikant, kad darbo sutarties dalis dėl pagrindinio darbo yra nutraukta teismo sprendimu jo įsteisėjimo dieną. Apeliacinės instancijos teismas, konstatuodamas, kad darbo sutarties 2019 m. gruodžio 2 d. redakcijos dalis dėl pagrindinio darbo yra negaliojanti CK 1.91 straipsnio pagrindu, nenurodė ABĮar atsakovės įstatų nuostatų, reglamentuojančių darbuotojo, o ne vadovo, ir atsakovės sustartimo dėl darbo sutarties pakeitimą priėmimą. Tai, kad ieškovas į direktoriaus pareigas nebuvo šėrintas įgalios valdybos, nepaneigia sutarties dėl redaktoriaus darbo sąlygų galiojimo.
 - 22.5. Taikydamas CK 1.92 straipsnį, teismas neįvertino, ar byloje esantis įrodymas paneigia galimybę taikyti CK 2.133 straipsnio 9 dalį. Šalims sudarant ginčijamą darbo sutarties redakciją ieškovas nedalyvavo civilinėje byloje dėl atsakovės akcinių sprendimo neatšaukti valdybos, jis nebuvo atsakovės akcininkas ar valdybos narys, o priimant sprendimus dalyvavę valdybos nariai teisėtine tvarka dar nebuvo pripažinti netekusiais įgaliojimų. Todėl teismas nepagrįstai nurodė, kad ieškovas tariamai žinojo apie „neteisėtų veiksmų schemą“, ir perkėlė ieškovi pareigą įrodyti tokį schemą. Atsisakymą taikyti CK 2.133 straipsnio 6 dalyje nustatytą garantiją teismas grindė prieclaidomis ir akivaizdžiai prieštaraujančiais teiginiais, nors byloje esantys įrodymai patvirtina, kad atsakovė savo veiksmais patvirtino sudarytą darbo sutartį.
 - 22.6. Teismo švada, kad darbo sutarties 14.5 papunkčio nuostata dėl šėtinės išmokos atitinka vienos šalies atstovo piktavališko sustartimo su antrąja šalimi, kaip sandorio negaliojimo pagrindo, sąlygas, pažeidžia CK 1.91 straipsnio 1 dalį, CPK 176 straipsnio 1 dalį ir 185 straipsnį. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad siekiant konstatuoti tokių susitarimų reikšmę konstatuoti vienos šalies atstovo ir kitos šalies kaltę tyčios forma, tačiau atsakovė neįrodė, kad prieš 2019 m. gruodžio 2 d. įai atstovavęs P. R., ir ieškovas buvo sudarę piktavališką susitarimą įtraukti į darbo sutartį šią sąlygą. Minėta sąlyga buvo perkelta iš kitų galiojusios sutarties redakcijos, papildomai nurodant, kad ji taikytina pasibaigus ir papildomam darbui. Šalių darbo teisinį santykių praktiką rodo, kad tokia sąlyga – tai įprastas sąauklis, dėl kurio ilgą laiką (ieškovi dirbant redaktoriu) atsakovės vardu veikiantys subjektai nerėškė pretenzijų.
 - 22.7. Sprendimas klausimą dėl ieškovo turinių reikalavimų teismas pažeidė materialiosios teisės normas, reglamentuojančias darbdavio pareigą atsisakytį su darbuotoju, atsakomybę už jos nevykdymą laiku ir įmokų paskirstymą (DK 139 straipsnio 1 dalis, 147 straipsnio 1 ir 2 dalyse, CK 6.54 straipsnis), bei proceso teisės normas, nustatančias įrodinėjimo taisyklę, įrodymų vertinimą, teismo ginčo ribas, teismo aiškumo reikalavimą (CPK 176 straipsnio 1 dalis, 185 straipsnis, 263 straipsnio 1 dalis, 265 straipsnio 2 dalis). Byloje nėra įrodyta, kad atsakovė sumokėjo ieškovi nurodytus 1135,72 Eur, ji sumokėjo tik 689,92 Eur, todėl teismas nepagrįstai įmėntą sumą atėmė iš prašomų priteisti 5678,59 Eur. Be to, teismas nenurodė, kodėl jo vertinimu, minėta suma buvo dengiama pagrindinė skola, o ne delpingiai. Pagal bendrasis CK 6.54 straipsnyje nustatytas įmokų paskirstymo taisyklės atsakovės sumokėti 689,92 Eur buvo įskaityti netiesiogiai padengti. Byloje nėra įrodyta, kad nuo 2019 m. gruodžio 2 d. iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. buvo objektyvios galimybės sumokėti ieškovi darbo užmokesį už papildomą darbą; teismas neįvertino priešingas aplinkybes pagrindžiančių ieškovo pateiktų duomenų. DK 147 straipsnio 1 dalyje ir kituose įstatymuose nenustatyta, kad darbdavio atsakomybė jam laiku neatšauktus pašalinti tai, jog reikalavimu teisę priklauso direktoriaus pareigas vykdytisiu asmeniui. Teismas nepagrįstai atmetė reikalavimą priteisti delpingius už laikotarpį nuo 2019 m. gruodžio 2 d. iki 2020 m. rugpjūčio 17 d., deklaratyviai nurodydamas, kad pats ieškovas sprendė, ar mokėti sau darbo užmokesį už papildomą darbą.
 - 22.8. Pripažindamas sutarties dalį dėl pagrindinio redaktoriaus darbo negaliojančia nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d. teismas neįvertino tokio sprendimo padarinių. Teismas nurodė ieškovo atleidimo iš pagrindinio darbo datą, nes, jo vertinimu, nuo to priklausė, iki kada gali būti apskaičiuoti DK 147 straipsnio 1 dalyje nustatyti delpingiai dėl vėlavimo atsisakytį už direktoriaus darbą. Taip jis ne tik nagrinėjo kitose byloje, kurioje ieškovas yra pareiškęs reikalavimą pripažinti neteisėtu atleidimą iš redaktoriaus darbo, nagrinėtiną klausimą, bet ir ignoravo 2022 m. spalio 20 d. įsakymo dalį, kuria ieškovas yra atleistas iš redaktoriaus pareigų, darbo santykių pasibaigimo diena laikant pirmą darbo dieną po laikinio nedarbingumo pabaigos.
 - 22.9. Apeliacinės instancijos teismas pripažino, kad reikalavimai dėl ieškovo atšaukimo iš direktoriaus pareigų teisiu pasekmių taikymo turi būti nagrinėjami kitose byloje, ir išaiškino, kad DK 147 straipsnio 2 dalyje nustatytų netesybų ir kompensacijos už nepanaudotas atostogas dydis turi būti nustatytas atsižvelgiant į darbo užmokesį už papildomą ir pagrindinį darbą. Tačiau jis nepagrįstai paliko nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria buvo atmetami šie reikalavimai. Apeliacinės instancijos teismas nenurodė jokių objektyvių klūčių, kodėl kompensacija už nepanaudotas atostogas ir netesybos negali būti apskaičiuotos ir priteistos šioje byloje pastebus CPK 417 straipsnį, leidžiantį teismui darbinio byloje viršyti ieškino dalyką ir pagrindą.
 - 22.10. Teismas pažeidė proceso teisės normas, reglamentuojančias bylinėjimosi išlaidų paskirstymą ir advokato išlaidų atlyginimą (CPK 93 straipsnio 1, 2 ir 4 dalyse, 94 straipsnio 1 dalis, 98 straipsnis). Kadangi byla dalį laiko buvo sujungta su kitais šalių darbo ginčais, yra aktualu išaiškinti, kaip teismui tokiais atvejais turėtų atskirti šalių patirtas teisinės pagalbos išlaidas ir jas paskirstyti. Teismas nurodė, kad ieškovas neįvardijo su šia byla nesusijusių išlaidų dydžių, tačiau apeliacinio skundo turinys tai paneigia. Apeliacinės instancijos teismas nutarė, kad tiksliausiai bylos nagrinėjimo baigtį atitiktų atstovavimo išlaidų paskirstymas santykiu 80 ir 20 proc., nepateikęs patenkinti ir atmetusių šalių reikalavimų proporcijų apskaičiavimą. Teismas bylą lėmėjusia šalimi pripažino atsakovę, tačiau jos priešėškis yra patenkintas tik šios dalies, o ieškovo trys reikalavimai nebuvo išnagrinėti (du reikalavimai įvardyti kaip nagrinėtini kitose byloje, o vienas pripažintas neskelbiant materialinių teisinių padarinių). Teismas nutarė atmeti ieškovo argumentus dėl atsakovės dirbtinai padidintų teisinės pagalbos išlaidų, nurodydamas, kad pirmosios instancijos teismas papildomai sumažino detalai apskaičiuotą išlaidų sumą, tačiau į tinkamomis pripažintais teisinės pagalbos išlaidas nepagrįstai yra įtrauktos ieškovo nurodytos išlaidos.
23. Atsakovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo kasacinio skundo netenkinti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
 - 23.1. Sprendimas paskirti ieškova atsakovės direktoriui yra neteisėtas, nes ji priėmė įgaliojimų neturtinai asmenys. Ieškovi buvo žinoma apie teismo procesą, kuriame buvo sprendžiamas klausimas dėl akcinių sprendimų pripažinimo negaliojančiais, kadangi jis buvo šiame procese dalyvavusio trečiojo asmens UAB(duomenys neskelbtini) vadovas, be to, jis asmeniškai dalyvavo 2018 m. vasario 12 d. visuotiniame akcinių susirinkime ir žinojo, kad yra šėrinta naujos sudėties valdyba.
 - 23.2. Teismas pripažino negaliojančia ne visą darbo sutartį, o tik jos 2019 m. gruodžio 2 d. redakciją. Darbo sutartis pagal kasacinio teismo praktikę pateiktus išaiškinimus gali būti nagrinėjama, o tokio sprendimo padariniai gali būti taikomi nuo jo sudarymo momento. Konstatavus, kad ieškovas neteisėtai tapo atsakovės vadovu ir kad jis neturėjo teisės nustatyti sau darbo užmokesį ir itin didelę šėtinę kompensaciją, turi atsirasti padariniai, taikytini darbo sutartį pripažinus negaliojančia.
 - 23.3. Priešingai nei teigia ieškovas, atsakovė nėra pripažinusi, kad 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija yra teisėta. Pats ieškovas nevykdė šios sutarties redakcijos ir nemokėjo sau, kaip vadovui, darbo užmokesčio. 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija yra ydinga. Atsakovės vadovo pareigos joje yra prilyginamos papildomam darbui, kuris turi būti atliekamas tuo pačiu metu, kaip ir pagrindinis darbas. Tačiau tai nėra suderinama su ABĮ nuostatomis, pagal kurias vadovas yra vienasmenis valdymo organas ir turi atlikti pareigas įmonėje. Nėra aišku, kokiomis proporcijomis turėjo būti atliekamas pagrindinis vyriausiojo redaktoriaus darbas, jeigu jis turėjo būti atliekamas tuo pačiu metu, kaip ir direktoriaus darbas. Kasacinis teismas galėtų išaiškinti, ar asmens įdarbinimas citi papildomas vadovo pareigas neprieštarauja DK ir ABĮ nuostatomis, kaipios pareigos neatitinka ABĮ apibrėžto vadovo vaidmens įmonėje, papildomomis pareigomis, be kita ko, gali būti piktnaudžiaujama ir taip išvengti atleidimo iš vadovo pareigų pasekmių, t. y. atšauktas iš papildomų pareigų vadovas toliau lieka dirbti įmonėje pagrindinį darbą.
 - 23.4. Kasacinis teismas neturėtų šėiti už ginčo ribų. Šioje byloje sprendžiami klausimai dėl ieškovo reikalavimų, susijusių su juo, kaip direktoriui. Klausimai dėl išmokų ieškoviui, kaip vyriausiajam redaktoriui, priteisimo bus sprendžiami kitose byloje. Šioje byloje ginčijama tik 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija, tačiau kitos sutarties redakcijos, sudarytos su ieškovu, kaip su vyriausiojo redaktoriu, toliau galios.
 - 23.5. Įsiteisėjusiam kitose byloje priiartame Kauno apylinkės teismo 2021 m. lapkričio 15 d. sprendime nustatyta, kad ieškovas, kaip atsakovės direktorius, nėra silpnesnioji santykių su atsakove šalis. Būtent jis inicijavo

pokyčius bendrovėje, kai neteisėtos valdybos balsais jis buvo išrinktas jos vadovu. Ieškovas jau 2019 m. lapkričio 25 d. buvo matęs 2019 m. lapkričio 19 d. sprendimo turinį ir žinojo (turėjo žinoti), kad jis negali eiti atsakovės vadovo pareigų, nes sprendimą priėmė neteisėtos sudėties valdyba.

- 23.6. Salyga dėl šėtinės išmokos 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcijoje nustatyta piktavališkai. Šioje sutarties redakcijoje pateikta 14.5 papunkčio formuluoatė skiriasi nuo anksčiau darbo sutartyje vartotos formuluoatės dėl 12 vidutinių darbo užmokesčių šėtinės kompensacijos; ji buvo papildyta, nurodant, kad ieškovas gali reikalauti tokios kompensacijos ir kaip direktoriaus. Nepaisant ABJ nustatytos reglamentavimo, nei teisėta išrinkta, nei neteisėta atsakovės valdyba nebuvo patvirtinusi sprendimo išmokėti ieškoviui tokia šėtinę išmoką, jei atleidus be kaltės. 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija ieškovą užtikrina sauglika, kad visais atvejais, kai valdyba nuspręš į atšaukti, jis gautų didelę šėtinę išmoką; tokia našta atsakovei galejo atitolinti sprendimo atšaukti jį iš einamų pareigų priėmimą. Nurodyta šėtinė išmoka ieškoviui turėjo būti mokama tik tuo atveju, jeigu darbo sutartis nutraukiama ne dėl jo kaltės, tačiau ieškovas atšauktas iš atsakovės vadovo pareigų dėl kaltės, todėl jis neturi teisės gauti šią išmoką.
- 23.7. Apeliacinės instancijos teismas teisingai apskaičiavo ieškoviui priteisiantį darbo užmokesčių atsižvelgdamas į tai, kad prašoma suma nurodyta neatskaičius mokesčių. Teismai pagrįstai nustatė, kad atsakovė buvo pajėgi išmokėti ieškoviui atlyginimą laikotarpiu, kai jis vadovavo atsakovei, ir kad pats ieškovas, kaip direktorius, nemokėdavo sau darbo užmokesčio, todėl iki 2020 m. rugpjūčio 17 d. jis neturi teisės į netesybą. Netesybės už laikotarpį nuo ieškovo atleidimo iš vadovo pareigų taip pat yra apskaičiuotos tinkamai. Jeigu kasacinis teismas laikytų, kad netesybės po ieškovo, kaip direktoriaus, atleidimo iš pareigų buvo apskaičiuotos netinkamai, atsakovė prašo taikyti 6 mėn. senaties terminą.
- 23.8. Klausimas dėl kompensacijos už nepanaudotas atostogas priteisimo išspręstas kitoje byloje, todėl ieškovo argumentai, kad teismas turėjo išspręsti ir šį klausimą, nepagrįsti. Teismas taip pat pagrįstai nutraukė bylos dalį dėl ieškovo reikalavimo, kurio patenkinimas nesukuriam jėgą jokių teisiųjų padarinių.
- 23.9. Bylinėjimosi išlaidos buvo paskirstytos proporcingai, atsižvelgiant į šalių elgesį, t. y. į tai, kad ieškovas, žinodamas, jog jis išrinko neteisėtos sudėties valdyba, reikė iš esmės nepagrįstus reikalavimus, į kuriuos atsakovė turėjo atsisakyti. Pirmosios instancijos teismas, skirstydamas bylinėjimosi išlaidas, išsamiai įvertino atsakovės pateiktas sąskaitas ir sumažino priteisinas sumas. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai nustatė patenkinimą ir atmetė reikalavimų proporcijas.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų

24. Bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribas apibrėžia CPK 353 straipsnis. Nurodyto straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kasacinis teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, patikrina apskustus sprendimus ir (ar) nutartis teisės taikymo aspektu. Kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių. Toks bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų (ir kartu kasacinio proceso paskirties) apibrėžimas reikšia, kad kasacinis teismas sprendžia išimtinai teisės klausimus, be to, tik tokius klausimus, kurie yra tiesiogiai iškelti kasaciniame skunde (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-384-916/2019 36 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
25. Kasacinis teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad kasacinio skundo argumentai, kuriais kasatorius, nesutikdamas su apeliacinės instancijos teismo išvadomis, kitaip vertina tuos pačius įrodymus, siekia, kad byloje pateiktų įrodymų pagrindu būtų nustatytos kitos faktinės aplinkybės, nei tai padarė apeliacinės instancijos teismas, tačiau nepagrindžia teiginių, jog teismas, atlikdamas įrodymų vertinimą, būtų pažeidęs proceso teisės normas ar netinkamai jas taikęs, yra faktinio pobūdžio ir nesudaro kasacijos dalyko. Dėl tokio pobūdžio argumentų kasacinis teismas neturi teisinio pagrindo pasisakyti, kadangi tai neatitiktų įstatyme įtvirtintos kasacinio proceso paskirties ir ribų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 10 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-123-969/2016 39 punktą; 2017 m. gegužės 3 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-221-611/2017 40 punktą, kt.). Vien tai, kad kasatorius nesutinka su įrodymų vertinimu ir juos vertina kitaip, nei vertino apeliacinės instancijos teismas, nėra pagrindas konstatuoti, kad įrodymų vertinimo taisyklės buvo pažeistos (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. sausio 12 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-63-403/2023 54 punktą).
26. Kasacijos objektas nagrinėjamoje byloje yra apeliacinės instancijos teismo nutartis, kuria pakeistas pirmosios instancijos teismo sprendimas ir naujai išdėstyta sprendimo rezoliucinė dalis. Kasaciniu skundu keliamos teisės taikymo ir aiškinimo problemos, susijusios su darbo sutarties 2019 m. gruodžio 2 redakcijos (ne)galiojimu, darbo teisiųjų skundų pabaigos teisiniais padariniais (išmokų mokėjimu), teisiniu suinteresuotumui gynyti tik atšaukimo iš bendrovės vadovo pareigų pagrindą ir bylinėjimosi išlaidų paskirstymą. Tačiau kasaciniu skundu taip pat siekiama kitokių pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų faktinių aplinkybių įvertinimo. Atsižvelgiant į tai, kad kasacinis teismas nenustato faktinių aplinkybių, sprendžiant dėl kasacinio skundo pagrįstumo, nebus vertinamos faktinės aplinkybės, susijusios su šėtinės išmokos ir kompensacijos dydžiu, taip pat nebus vertinamos kasaciniame skunde nurodomos aplinkybės, susijusios su ieškovo pagrindinio darbo (vyriausiojo direktoriaus) teisiųjų santykių pabaiga kaip išsėdinčios už bylos ir kasacinio nagrinėjimo ribų.

Dėl darbo sutarties 2019 m. gruodžio 2 d. redakcijos (ne)galiojimo

27. Byloje kilęs kompleksinis ginčas apima darbo sutarties papildomoms direktoriaus pareigoms (2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija) (ne)galiojimo ir šios darbo sutarties pabaigos, atšaukus direktorių iš pareigų dėl jo kaltės, teisiųjų padarinių klausimus, taip pat vertinimą, ar ieškovas turi teisę gynyti darbo sutarties nutraukimo pagrindą, negydydamas darbo sutarties nutraukimo teise. Tokie byloje keliami teisės klausimai suponuoja ir jų nagrinėjimo eliksumą, t. y. pirmiausia turi būti pasisakyta dėl darbo sutarties 2019 m. gruodžio 2 d. redakcijos galiojimo, nes nuo tokio vertinimo priklauso ir kitų byloje keliamų klausimų išsprendimas.
28. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad tą pačią dieną – 2018 m. vasario 12 d. – UAB(duomenys neskelbtini) neiliumine visuotiniame akcininkų susirinkime dėl bendrovės akcininkų konflikto buvo užfiksuoti du skirtingi priimti sprendimai dėl bendrovės valdybos sudėties (vienas sprendimas – neatsaukti iki tol įgaliojimus turėjusios valdybos, kurią tuo metu sudarė P. R., J. S., N. A., A. K. ir A. V., ir kitas sprendimas – valdybą atšaukti ir sudaryti naujos sudėties valdybą, kurios nariai būtų V. N., A. S., V. S., P. R. ir A. K.). Tokių visuotiniame akcininkų susirinkime priimtų sprendimų teisėtumas buvo vertintas teismine tvarka ir Kauno apylinkės teismo 2020 m. rugsėjo 2 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) bei Kauno apygardos teismo 2021 m. sausio 21 d. nutartimi civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) sprendimas neatsaukti valdybos buvo pripažintas negaliojančiu, o reikalavimas pripažinti negaliojančiais sprendimus dėl valdybos atšaukimo ir naujos sudėties valdybos išrinkimo buvo atmetas. Šio teismo ginčo nagrinėjimo metu 2019 m. lapkričio 19 d. posėdyje iki 2018 m. vasario 12 d. veikusios sudėties valdyba priėmė sprendimus atšaukti iš bendrovės vadovo (direktoriaus) pareigų J. S., direktoriumi paskirti ieškovą bei įgalioti šios sudėties valdybos narį P. R. pasirašyti su ieškovu darbo sutartį. Naujos redakcijos ginčijama darbo sutartis buvo pasirašyta 2019 m. gruodžio 2 d.
29. Pagrindinis ieškovo argumentas, ginčiant apeliacinės instancijos teismo nutarties dėl priešiškinio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, siejamas su jo nuomone, teismo netinkamai atliko vertinimą, nuo kurio momento teisinis padarinis sukelta ginčijama 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties pakeitimą (redakcija) priėmusios bendrovės valdybos sudėties neteisėtumo konstatavimas – ar nuo 2021 m. sausio 21 d., įsisejusių šį neteisėtumą konstatavusiam teismo sprendimui, ar tokie padariniai taikytini nuo to momento, kai buvo priimtas neteisėtas sprendimas dėl ankstesnės valdybos įgaliojimų išsaugojimo.
30. Pagal kasacinio teismo formuojamą praktiką, juridinio asmens organo sprendimo pripažinimas negaliojančiu savo esme atitinka civilinių teisių gynybos būdą, įtvirtintą CK 1.138 straipsnio 2 punkte, t. y. pažeistos subjekcinės teisės ir (ar) įstatymo saugomi interesai apginti atkuriant buvusį iki teisės pažeidimo padėtį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-171/2008). Šis bendrovės ir jos dalyvių teisių gynybos būdas taikytinas, kai, pašalinus neigiamus padarinius, ieškovo pažeistos subjekcinės teisės ir teisėti interesai gali būti realiai atkurti – grąžinta ankstesnė tikroji padėtis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. vasario 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-32-823/2023, 54 punktas).
31. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje ir doktrinoje taip pat pabrėžiamas šio teisių gynybos būdo ekstrordinarumas. Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo pripažinimas negaliojančiu – *ultima ratio* (paskutinė priemonė) pažeistų teisių gynybos būdas, taikytinas tik tais atvejais, kai pažeidimo negalima pašalinti niekaip kitaip, o tik pripažinus ginčijamą sprendimą negaliojančiu. Sprendimo įvykimas yra tas, jog, skirtingai nuo sutarties uždarmo principo ir paprastai dvisalio civilinių teisių santykių, sprendimo negaliojimo padariniai dažnai turėtų įtakos gerokai didesniai subjektyvų ratui. Daugeliu atvejų pašalinti teisinius padarinius, kurie kyla iš ginčijamo sprendimo, ir pakeisti bendrovės teisės srities dinamiškai kintančius, daugiasluksnius, o dažnai ir tęsinius civilinius teisinius santykius gali būti beveik neįmanoma, nesukeliant grėsmės civilinės apyvartos stabilumui. Dėl to, ir atsižvelgus į įstatymų leidėjo ketinimus, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimai turėtų būti pripažįstami negaliojančiais dar restrikyviau nei sandoriai (Mikalonienė, L. Bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų negaliojimas. *Teisė*. 2012, t. 83, p. 92-93).
32. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad detalus visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų negaliojimo reglamentavimas (trumpi senaties terminai, negaliojimo pagrindų baigtinio sąrašo nustatymas) leidžia daryti išvadą, jog šis institutas skirtas ir bendrovei bei už ginčijamų sprendimų priėmimą balsavusių akcininkų interesams apsaugoti. Dėl to sprendžiant ginčus dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų pripažinimo negaliojančiais būtina atsižvelgti į abu šio instituto tikslus ir siekti akcininkų ir bendrovės interesų pusiausvyros (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gegužės 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-168-378/2020, 29 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
33. Tačiau toks gynybos būdo, susijusio su juridinio asmens organo sprendimo pripažinimo negaliojančiu, ekstrordinarumas nepaneigia galimybes teismui taikyti sprendimo negaliojimo padarinius nuo tokio sprendimo priėmimo momento. Be to, nagrinėjamoje byloje susiklostė išskirtinė situacija dar ir dėl tos priežasties, kad tą pačią dieną buvo priimti du skirtingi sprendimai – neatsaukti valdybos ir atšaukti valdybą bei išrinkti naujos sudėties valdybą. Būtent sprendimas neatsaukti senosios sudėties valdybos buvo pripažintas negaliojančiu, o reikalavimas dėl kito sprendimo (atšaukti senos sudėties valdybą ir išrinkti naujos sudėties valdybą) pripažinimo negaliojančiu buvo atmetas. Teisiniai padariniai dėl tokio sprendimo pripažinimo negaliojančiu kilo nuo neteisėto sprendimo priėmimo momento, t. y. pripažinta, jog neteisėtos sudėties valdyba negalėjo priimti valdybos kompetencijai priskirtų sprendimų, tarp kurių – ir spresti dėl darbo sutarties sąlygų su bendrovės vadovu. Kasacinio teismo vertinimu, apeliacinės instancijos teismas tinkamai nustatė su juridinio asmens organo sprendimų priėmimu susijusias faktines aplinkybes ir jas įvertino, taip pat tinkamai apibrėžė momentą, nuo kurio kyla negaliojančių pripažinto sprendimo teisiniai padariniai.
34. Kita ieškovo nurodoma aplinkybė, jog civilinėje byloje, kurioje buvo sprendta dėl juridinio asmens organo sprendimo pripažinimo negaliojančiu, nebuvo taikytos suspensyvinio pobūdžio laikinosios apsaugos priemonės. Bylą nagrinėjusius teismams pripažinus, jog juridinio asmens organo sprendimo dėl valdybos sudėties pripažinimas negaliojančiu teisinius padarinius sukėlė nuo juridinio asmens organo sprendimo pripažinimo negaliojančiu momento, aplinkybė, jog minėtoje byloje nebuvo taikytos laikinosios apsaugos priemonės, yra teisiskai nereikšminga, todėl kasacinis teismas dėl jos plačiau nepasisako.
35. Ieškovas nesutinka ir su bylą nagrinėjusiu apeliacinės instancijos teismo išvada, jog 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties Nr. 808/3 redakcija negalioja CK 1.92 straipsnio pagrindu. Tokį teisių kvalifikavimą apeliacinės instancijos teismas siejo su tuo, kad ginčijamą sutarties pakeitimą sudarė įgaliojimų neturėjusios atstovės, t. y. P. R., kuriam teisėtai suformuota valdyba tokio įgaliojimo nesuteikė. Kaip minėta, aplinkybė, kad sprendimų dėl darbo sutarties redakcijos pasirašymo priėmė neteisėtos sudėties valdyba, konstatuota bylą dėl juridinio asmens organo sprendimo pripažinimo negaliojančiu nagrinėjusių teisių, o šią bylą nagrinėję teismai tinkamai nustatė tokio sprendimo negaliojimo sukeltų teisiųjų padarinių momentą. Tačiau ieškovas nedarė nurodytos civilinės bylos nagrinėjime, neužkertant kelo rentis byloje teismo sprendimų nustatytoms faktinėms aplinkybėms. CPK 182 straipsnio 2 punkte nustatyta, kad nereikia įrodinėti aplinkybių, nustatytų įsisejusių teismo sprendimų kitoje civilinėje ar administracinėje byloje, kurioje dalyvavo tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teises pasekmes ir nedalyvaujantiems byloje asmenims (prejudiciniai faktai).
36. Kasacinis teismas yra konstatavęs, jog teismo sprendimo prejudicinė dalis reikšia, kad įsisejusių teismo sprendimų nustatytų faktų ir teisiųjų santykių šalys, kiti dalyvaujantys byloje asmenys ir jų teisių perėmėjai nebegaali gynyti kitose bylose (CPK 279 straipsnio 4 dalsis). Aiškindamas nurodytas proceso teisės normas, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra suformuluavęs tokias esmines teismų praktikos nuostatas: prejudiciniais faktais laikytinas kitoje byloje įsisejusių teismo sprendimų nustatytos aplinkybės; prejudicinių faktų galia tokios aplinkybės turi tik tuo atveju, kai abi jos bylose bet kokių procesinių statusų dalį dalyvauja tie patys asmenys, išskyrus atvejus, kai teismo sprendimas sukelia teisinius padarinius ir nedalyvavusiems byloje asmenims; pirmesnėje civilinėje byloje nustatyti faktai pripažinti prejudiciniais tik tada, kai jie byloje buvo įrodinėjami dalykas ar bent jo dalis, svarbu, kad įrodinėjamas faktas būtų reikšmingas abioms bylose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. gegužės 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-203-2007; 2010 m. balandžio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-173/2010; 2012 m. vasario 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-38/2012; 2019 m. lapkričio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-342-701/2019, 48-49 punktai).
37. Kasacinio teismo vertinimu, byloje, kurioje buvo sprendta dėl juridinio asmens organo sprendimo (valdybos sudėties) negaliojimo, priimtu teismo sprendimu nustatytos faktinės aplinkybės sukelia teisiųjų padarinių ir nedalyvavusiems byloje asmenims. Tačiau kartu pažymėtina, kad viena iš sąlygų, leidžiančių konstatuoti prejudicinių faktų buvimą, yra nustatymas, kad aplinkybė, dėl kurios faktinės prejudicijos daromos išvados, buvo įrodinėjami dalykas ar jo dalis anksčiau išnagrinėtoje byloje. Todėl kiti ieškovo kasaciniame skunde nurodomi argumentai (dėl galimo teismo pasisakymo dėl ieškovo teisės ir pareigų byloje dėl juridinio asmens organo sprendimo pripažinimo negaliojančiu) atmetami kaip teisiskai nepagrįsti, kadangi tokio pobūdžio aplinkybės nebuvo nustatytos ir vertinamos minėtoje byloje, jos nebuvo įrodinėjami dalyku. Nepagrįstas pripažįstami ir kasacinio skundo argumentai dėl galimo bylos ribų peržengimo ir pasisakymo dėl redaktoriaus darbo sutarties sąlygų, jų negaliojimo, kadangi tokių teisiųjų apeliacinės instancijos teismas ginčijamoje nutartyje nepateikė.
38. Kasacinis teismas nepagrįstai pripažįsta ir ieškovo argumentus dėl galimo CK 2.133 straipsnio 6 dalyje nustatytos sandorio patvirtinimo pasekmių taikymo. Pagal CK 2.133 straipsnio 6 dalį jeigu sandorį kito asmens vardu sudaro tokios teisės neturintis asmuo, tai sandoris sukelia teises pasekmes atstovaujajam tik tuo atveju, kai pastarasis tokį sandorį patvirtina. Tiesio pačioje normoje detalizuojama, kokių būdu toks patvirtinimas gali būti gautas – kita sandorio šalis tokio atveju gali raštu prašyti per jos nustatytą terminą, kuris negali būti mažesnis kaip keturiolika dienų, patvirtinti sandorio arba jo nepatvirtinti. Jeigu per nustatytą terminą neatsakoma, laikoma, kad sandorį patvirtinti atsisakyla. Sandorio patvirtinimas turi aktualio veikimo galią, t. y. laikoma, kad jis galioja nuo sudarymo. Toks teismas reglamentavimas suponuoja išvadą, jog siekiant patvirtinti sandorį, sudarytą tokios teisės neturinio asmens, patvirtinimas turi būti atliktas aktyviai ir nedviprasmiškai veiksmas. Ieškovo siekis tokiems veiksmams prilygti pažyma apie priskaičiuotą darbo užmokesčių ar užpildytus darbo laiko apskaitos žinarašius nagrinėjamoje byloje negali būti laikomas atstovaujamojo atlikto sandorio patvirtinimu CK 2.133 straipsnio 6 dalsis prasme. Šioje byloje nenustatyta, kad atsakovė išreiškė aiškią valią patvirtinti ar patvirtino ginčijamą darbo sutarties redakciją. Priešingai, šios sutarties galiojimą atsakovė ginčija priešieskinio. Teisėjų kolegijos vertinimu, ieškovo kasaciniame skunde akcentuojami atsakovės atlikti veiksmas kvalifikuoti kaip įprasti darbdavės teisių ir pareigų įgyvendinimo susiklosčiusioje situacijoje veiksmas, kurie nėra pakankamai pripažinti, jog atsakovė jais išreiškė aiškią valią patvirtinti ginčijamą darbo sutartį. Pažymėtina, jog kasacinis teismas nesprendžia fakto klausimų, todėl ieškovo nurodytų įrodymų, susijusių su galimu jo sąžiningumu ir prašymu taikyti CK 2.133 straipsnio 9 dalsis pasekmes, perversinimas bylą nagrinėjant kasacine tvarka negalimas.
39. Byloje taip pat keliamas klausimas, ar apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė CK 1.91 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto vienos šalies atstovo piktavališko susitarimo su antrąja šalimi, kaip sandorio negaliojimo pagrindą, sąlygas.
40. CK 1.91 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad gali būti teismo tvarka pripažintas negaliojančiu sandoris, sudarytas dėl vienos šalies atstovo piktavališko susitarimo su antrąja šalimi.
41. Juridinių asmenų sandoriai sudaromi juridinių asmenų valdymo organu, pagal kompetenciją atstovaujantiems privačiam juridiniam asmeniui. Atstovas privalo veikti pagal įgaliojimus ir atstovaujamojo interesus. Jeigu sandorį atstovas sudaro piktavališkai susitaręs su kito šalimi (jos atstovu) ir kenkia atstovaujamojo interesams, toks sandoris pripažįstamas negaliojančiu CK 1.91 straipsnio 1 dalyje nurodytu pagrindu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-343/2014).

42. Piktavališkas susitarimas yra tyčinė veikla, dėl kurios sudaryto sandorio sąlygos yra nenaudingos atstovaujajam. Nustatant, ar yra pagrindas sandorį pripažinti negaliojančiu dėl piktavališko susitarimo, reikia konstatuoti vienos sutarties šalies atstovo ir kitos šalies (jos atstovo) kaltę tyčios forma. Sandorio, atstovo sudaryto nesant jo piktavališko susitarimo su kita šalimi, sukylus ar neapdairai, negalima pripažinti negaliojančiu CK 1.91 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu pagrindu (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. rugėjo 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-361/2009; 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-343/2014).
43. Byloje nustatyta, jog į sudarytą darbo sutartį įtraukiant sąlygą dėl 12 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio šėitinės išmokos mokėjimo, nutraukus darbo sutartį ne dėl iškovo kaltės, buvo ženkliai apribotos darbdavės teisės pagal įstatymų, tokių sutartį sudaręs asmuo veikė negaliojantis. Tokių sudarytos sutarties sąlygų vertinimą teismas pateikė atsižvelgdamas į įprastą darbdavio finansines prievoles atšaukiant įmonės vadovą iš pareigų ar nutraukiant darbo sutartį darbdavio iniciatyva. Iš esmės tokių apeliacinių instancijos teismo išvadų iškovo sąlyga pateikdama tik kitokių sudarytos sutarties sąlygų vertinimą, nepateikdamas jokių argumentų dėl galimo netinkamo teisės aiškinimo ar taikymo bei galimo nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos.
44. Šioje nutartyje nurodytų motyvų pagrindu sprendina, jog apeliacinės instancijos teismas tinkamai taikė ir aiškino materialiosios teisės normas, reglamentuojančias įgaliojimus viršijusio atstovo sudaryto sandorio negaliojimą (CK 1.92 straipsnis). Kitokio teismo vertinimo nelema ir kasaciniame skunde pateikiamos nuorodos į kasacinio teismo praktiką byloje tik iš dalies nagrinėjamas klausimas, kadangi cituojama praktika nepagrindžia kasacinio skundo argumentų pagrįstumo. Pažymėtina, jog įstatyme keliamas reikalavimas kasaciniame skunde tinkamai suformuluoti kasacinio skundo pagrindą, todėl kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią kasacinio teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis), skundžiamas kasacinė tvarka, ir argumentuoti pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios kasacinio teismo suformuotos praktikos. Šiuo atveju kasaciniame skunde pateikiami kasacinio teismo praktikos pavyzdžiai savaime negali būti laikomi pakankamais kasacinio skundo argumentais pagrįsti, o išsamesnės teisės argumentacijos skunde, kaip minėta, taip pat nepateikta. Kasacinis teismas plačiau nepasisako ir dėl už bylos nagrinėjimo ribų išsėinančių kasacinio skundo argumentų, susijusių su iškovo kaip redaktorius darbo sutarties nutraukimu bei tokiu nutraukimu sukeltų teisiųjų padarinių, dėl kurių, be kita ko, sprendžiama kitose civilinėje byloje.

Dėl su darbo teisiųjų santykių pabaiga siejamų išmokų priteisimo

45. Apeliacinės instancijos teismas 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties Nr. 808/3 redakciją pripažino negaliojančia nuo 2020 m. rugpjūčio 17 d. ir atitinkamai sprendė dėl sukeltų teisiųjų padarinių, o vertindamas byloje pareikštus turinio pobūdžio reikalavimus atsižvelgė į materialinių teisiųjų santykių, iš kurių kildinami šie reikalavimai, specifiką. Ieškovas, įrodinėdamas neatsiskaitymo su juo faktą, iš esmės ignoruoja aplinkybę, kad tuo laikotarpiu būtent jis ėjo bendrovės vadovo pareigas.
46. Vadovas privalo dirbti rūpestingai ir kvalifikuotai ir daryti viską, kas nuo jo priklauso, kad jo vadovaujama įmonė veikėtų pagal įstatymus ir kitus teisės aktus; laikytusi įstatymų, nustatytų savo veiklos apribojimų. Imperatyvias įstatymuose įtvirtintas pareigas vadovas privalo įvykdyti rūpestingai ir kvalifikuotai, taip, kaip nurodyta įstatymuose, jis neturi galimybės pasirinkti kitokių, nei įstatyme nustatyta, elgesio modelio. Būtent ieškoviui, kaip bendrovės vadovui, teko pareiga darbo sutarties vykdymo laikotarpiu laikytis DK 146 ir 147 straipsnyje įtvirtintų nuostatų, susijusių su darbo užmokesčio mokėjimo terminais, vieta ir tvarka, todėl jis turi prisiimti ir neigiamas tokių pareigų netinkamo vykdymo pasekmes.
47. Ieškovo keliamas klausimas dėl teismo aktyvumo darbo byloje ir galimybės peržengti pareiktų reikalavimų ribas taip pat nelemia kitokio procesinio sprendimo. Pažymėtina, kad, sprendžiant dėl poreikio peržengti pareikšto reikalavimo ribas, turėtų būti vertinama, ar konkrečioje byloje toks poreikis egzistuoja. DK 417 straipsnis suteikia teisę teismui byloje pagal darbuotojo ieškinį, atsižvelgiant į ieškinio pagrindą sudarancias ir teismo posėdyje paaiškėjusias bylos aplinkybes, viršyti pareiktus reikalavimus, t. y. patenkinti daugiau reikalavimų, negu jų buvo pareikšta, taip pat priimti sprendimą dėl reikalavimų, kurie nebuvo pareikšti, tačiau yra tiesiogiai susiję su pareikšto ieškinio dalyku ir pagrindu. Iš esmės pripažintina, jog ieškovo keliamas klausimas dėl išmokų, susijusių su darbo santykių pabaiga, siejamas su kompensacija už nepanaudotas atostogas. Tačiau ieškovas, siekdamas kitokio procesinio rezultato dėl tokios kompensacijos, iš esmės nepateikia jokių teisiųjų argumentų, kurie patvirtintų, jog apeliacinės instancijos teismas būtų netinkamai aiškinęs ir taikęs DK 104 straipsnyje įtvirtintą atšaukimo iš direktoriaus pareigų institutą bei DK 35 straipsnio nuostatas dėl papildomos darbo funkcijos vykdymo ir jos pabaigos teisiųjų padarinių.
48. Pagal DK 35 straipsnio 7 dalį jeigu atlikdams susitarime dėl darbo funkcijų jungimo nustatytą papildomą darbo funkciją darbuotojas dėl to įgyja teisę naudotis šia kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytomis papildomomis teisėmis ar pareigomis (ilgesniu poilsio laiku, trumpesniu darbo laiku, atostogomis ir kita), jos šiam darbuotojui taikomos tik tada, kai atliekama papildoma funkcija, ir tik tiek, kiek ji atliekama. Taigi, kasacinio teismo vertinimu, darbo santykių dėl papildomos funkcijos pabaigos atveju būtina nustatyti, ar dėl papildomos funkcijos atlikimo darbuotojas įgijo papildomų teisių.
49. Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad darbuotojas, atlikdamas susitarime dėl darbo funkcijų jungimo sulgytą papildomą darbo funkciją, gali įgyti teisę naudotis Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytomis papildomomis teisėmis ar pareigomis, t. y. kurias vykdydamas pagrindinę darbo funkciją jis neturi, t. y. atlikdams susitarime dėl darbo funkcijų jungimo sulgytą papildomą darbo funkciją gali įgyti papildomų teisių ir pareigų, kurios tokią darbo funkciją atliekantiems darbuotojams yra nustatytos Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose. Tačiau jeigu tokią darbo funkciją atliekantiems darbuotojams Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose nėra nustatyta papildomų teisių ar pareigų, tai susitarimo dėl darbo funkcijų jungimo pagrindu ją atliekanti darbuotojas papildomų teisių ar pareigų, lygiant su tomis, kurias jis turi dėl pagrindinės darbo funkcijos pagal darbo sutartį atlikimo, neįgyja. Pavyzdžiui, jeigu darbuotojas, atlikdamas tiek pagrindinę darbo funkciją, tiek ir papildomą darbo funkciją, dėl jų atlikimo pagal Darbo kodeksą ar kitas darbo teisės normas turi teisę į tokios pat trukmės kasmetines atostogas, t. y. kasmetinių atostogų norma joms abiem yra vienoda (DK 126 straipsnio 2 dalis), ir dėl papildomos susitarime dėl darbo funkcijų jungimo sulgytos darbo funkcijos atlikimo neįgyja teisės naudotis Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytomis ilgesniu kasmetinėmis atostogomis, pavyzdžiui, paigintomis kasmetinėmis atostogomis (DK 138 straipsnio 1 dalis), tai toks darbuotojas dėl papildomos darbo funkcijos atlikimo neįgyja teisės į antrąsias kasmetines atostogas greta kasmetinių atostogų už pagrindinės darbo funkcijos atlikimą ir kasmetinės atostogos pagal susitarimą dėl papildomo darbo atskirai nėra kaupiamos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-332-701/2020, 31 punktus).
50. Kasacinio teismo vertinimu, nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas, aiškindamas DK 35 straipsnio 7 dalį, pagrįstai konstatavo, jog ieškovas neįrodinėjo įgijęs specifinių teisių, susijusių su papildomos funkcijos atlikimu. DK 35 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta teisės norma taikoma tik esant joje nurodytoms sąlygoms – jeigu atlikdams susitarime dėl darbo funkcijų jungimo nustatytą papildomą darbo funkciją darbuotojas dėl to įgyja teisę naudotis Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytomis papildomomis teisėmis ar pareigomis. Jeigu darbuotojas, atlikdamas susitarime dėl darbo funkcijų jungimo nustatytą papildomą darbo funkciją, dėl to neįgyja teisės naudotis Darbo kodekse ar kitose darbo teisės normose nustatytomis papildomomis teisėmis ar pareigomis, tai nurodyta teisės norma, nesant joje įtvirtintos jos taikymo sąlygos, netaikytina. Dėl šios priežasties ieškovo reikalavimas dėl kompensacijos už nepanaudotas atostogas pagrįstai buvo netenkintas.
51. Vien reikalavimas teismui būti aktyviam įstatymo nustatytais atvejais nesuteikia teisės ieškoviui reikalauti iš teismo priteisti jam neašiskiai apibrėžtas sumas, todėl apeliacinės instancijos teismo nutarties dalis dėl iškovo turinių reikalavimų paliktina nepakeista.

Dėl teisinio suinteresuotumo kaip procesinės prielaidos reikalavimui teisme pareikšti

52. Byloje taip pat keliamas klausimas, ar teismai pagrįstai nutraukė bylą pagal ieškovo reikalavimą pripažinti negaliojančią 2020 m. rugpjūčio 17 d. valdybos sprendimo dalį – ieškovo atšaukimo iš direktoriaus pareigų motyvą (dėl iškovo kaltės).
53. Viena iš teisės kreiptis į teismą prielaidų yra ieškovo teisinis suinteresuotumas, nes CPK 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta ne bet kurio, o suinteresuoto asmens teisė kreiptis į teismą. Aiškindamas CK 137 straipsnio 2 dalies 1 punktą, pagal kurį teismas atsisako priimti ieškinį, jeigu ginčas nenagrinėtinas teisme civilinio proceso tvarka, kasacinis teismas yra konstatavęs, kad asmens pateiktas ieškiny, nesulijęs su jo subjektyvių teisių gynimu, teismuose nenagrinėtinas, išskyrus atvejus įstatymuose nustatytus atvejus (subjektai, ginantys viešąjį interesą įstatymo pagrindu) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-287-421/2020, 17 punktus ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika).
54. Teismų praktikoje ieškovo suinteresuotumas kaip teisės kreiptis į teismą prielaida yra aiškinamas kaip materialinės teisės suinteresuotumas. Įgyvendinus teisę į teisminę gynybą turi būti pasiekiamas materialusis teisinis efektas, t. y. modifikuojamas (sukuriamas, panaikinamas, pakeičiamas) suinteresuoto asmens subjektyvūs teisės ar pareigos. Kasacinis teismas laikosi nuoseklos pozicijos, kad materialinių teisiųjų padarinių nesukeliantis reikalavimas negali būti savarankiškas bylos nagrinėjimo dalykas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-485/2008; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-241/2013; 2019 m. rugpjūčio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-259-969/2019, 41 punktus).
55. Nors teisės bylos iškilimo stadijoje neturi teisės tikrinti ieškinio pagrįstumo, tačiau jis patikrina, ar ieškinio tenkinimas objektyviai gali sukurti ieškoviui teisinius padarinius (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-485/2008), t. y. įsitikina, ar egzistuoja ieškovo teisinis suinteresuotumas kaip teisės kreiptis į teismą prielaida. Tais atvejais, kai asmuo kreipiasi į teismą su reikalavimu, kurio patenkinimas nesukelia materialinių teisiųjų padarinių, teismas priklausoami nuo procesinės situacijos turi arba nustatyti terminą ieškinio trūkumams pašalinti, įpareigodamas asmenį suformuluoti ieškinio dalyką, arba atsisakyti priimti tokį reikalavimą kaip nenagrinėtiną teisme (CPK 137 straipsnio 2 dalies 1 punktus), arba nutraukti civilinę bylą tuo pačiu pagrindu, jeigu ji jau iškelta (CPK 293 straipsnio 1 dalies 1 punktus). Tokie teismo veiksmai negali būti vertinami kaip suinteresuoto asmens teisės į teisminę gynybą pažeidimas, nes, jo reikalavimą teismui priėmus ir išnagrinėjus, teisė į teisminę gynybą nebūtų įgyvendinta (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. rugėjo 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-453/2013).
56. Teisinio suinteresuotumo vertinimas juridinio asmens vadovo atšaukimo iš pareigų atveju pasižymi tam tikrais ypatumais. Pagal DK 104 straipsnio 2 dalį, jeigu darbo santykiai su juridinio asmens vadovu truko ilgiau kaip dvejus metus ir jis atšaukiamas šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, juridinio asmens vadovui išmokama vieno mėnesio jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio šėitinė išmoka, išskyrus atvejus, kai jo atšaukimo lemė jo kalti veiksmai. Taigi kaltės klausimas kaip atšaukimo iš pareigų pagrindas gali būti reikšmingas sprendžiant dėl šėitinės išmokos, tačiau tik tuo atveju, jei darbo santykiai truko ilgiau nei dvejus metus. Bylą nagrinėję teismai nusprendė, jog ieškoviui nepriklauso DK 104 straipsnio 2 dalyje nustatyta išmoka, o 2019 m. gruodžio 2 d. darbo sutarties redakcija, kurioje buvo įtvirtinta sąlyga dėl didesnės išmokos, pripažinta negaliojančia. Teisinis suinteresuotumas vadovo atšaukimo iš pareigų atveju galėtų būti siejamas ne tik su teise gauti šėitinę išmoką, bet ir su kitomis tokio atšaukimo pagrindu sukeliamomis neigiamomis pasekmėmis (pavyzdžiui, ribojimais užimti tam tikras pareigas dėl tokio atšaukimo iš pareigų pagrindo), tačiau tokios aplinkybės nebuvo nurodytos kaip faktinės ieškinio pagrindas ir teismai pagrįstai jų nevertino.

Dėl šalių bylinėjimosi išlaidų, patirtų pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose, paskirstymo

57. Kasaciniu skundu keliamas klausimas dėl netinkamo bylinėjimosi išlaidų paskirstymo. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymo tvarka yra reglamentuota CPK 93 straipsnyje. Šio straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad šaliai, kurios naudoja priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų ateista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą. Vadovaujantis CPK 93 straipsnio 2 dalimi, tuo atveju, jeigu ieškiny patenkintas iš dalies, šiame straipsnyje nurodytos išlaidos priteisiamos ieškoviui proporcingai jo patenkintų reikalavimų daliai, o atsakovui – proporcingai teismo atmetų ieškinio reikalavimų daliai. Aptariamoms nuostatom atspindi bendrą civiliniame procese galiojančią bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklę, kurios pagrindu laikomas principas „pralaimėjęs moka“, todėl teismo procese patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo našta tenka šaliai, kurios atžvilgiu buvo priimtas nepalankus teismo sprendimas. Vis dėlto ši taisyklė nėra absoliuti. CPK 93 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad teismas gali nukrypti nuo aptariamo straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių, atsižvelgdamas į tai, ar šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir vertindamas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos. Šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas. Atitinkamai bylinėjimosi išlaidų paskirstymui įtaką daro ir procesinis bylos išnagrinėjimo rezultatas, t. y. ar byloje yra priimtas sprendimas dėl ginčo esmės (CPK 94 straipsnis).
58. Viena iš išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, rūšių – tai teisės pagalbos išlaidos, kurias patiria dalyvaujantys byloje asmenys pasitelkiami byloje profesionalūs teisininkai (CPK 88 straipsnio 1 dalies 6 punktas). CPK 98 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad šaliai, kurios naudoja priimtas sprendimas, teismas priteisia iš antrosios šalies išlaidas už advokato ar advokato padėjėjo, dalyvavusių nagrinėjant bylą, pagalbą, taip pat už pagalbą rengiant procesinius dokumentus ir teikiant konsultacijas. Šioje teisės normoje taip pat nurodyta, kad dėl šių išlaidų priteisimo šalis teismui raštu pateikia prašymą su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu ir kad tuo atveju, jeigu prašymas dėl jų priteisimo ir išlaidų dydį patvirtinantis įrodymas nepateikti iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos, šios išlaidos negali būti priteisiamos. Taigi, visais atvejais priteisiant išlaidas už teisinę advokato ar advokato padėjėjo pagalbą yra taikomas realumo kriterijus, t. y. turi būti nustatoma, kad šien asmenims už suteiktas teises paslaugas yra sumokėta ir bylą laimėjusi šalis patyrė atstovavimo civiliniame procese išlaidas bei įstatymu nustatyta tvarka teismui pateikė tai patvirtinančius įrodymus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-7-687/2017, 10 punktus ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Dėl šios priežasties šalies, siekiant, kad būtų atlygintos jos patirtos teisės pagalbos išlaidos, turi ne tik pateikti teismui prašymą atlyginti šias išlaidas, tačiau ir pagrįsti, kad tokios išlaidos buvo realiai patirtos ir kad jos yra susijusios su konkrečia byla, kurioje yra pareiktas prašymas jas atlyginti. Prašymą dėl išlaidų atlyginimo ir atitinkamus įrodymus šalys gali pateikti bet kurio metu, iš karto dėl visų išlaidų ar dalimis, svarbu, kad kiekvienoje instancijoje tai būtų padaryta iki bylos išnagrinėjimo iš esmės pabaigos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-35-248/2016, 20 punktus).
59. Nors išlaidos, patirtos pasitelkus byloje advokatą ar advokato padėjėją, pagal įstatymą yra laikomos su bylos nagrinėjimu susijusiomis išlaidomis ir šalies, kurios atžvilgiu buvo priimtas palankus sprendimas, jas pagrindusi, įgyja teisę, kad jos būtų atlygintos, pažymėtina, kad ne visos advokatui už teisinę pagalbą civilinėje byloje faktiškai sumokėtos sumos gali būti pripažįstamos pagrįstomis ir turi būti atlyginamos. Kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad teismas neturi toleruoti pėmėlyg didelio ir nepagrįsto šalies išlaidavimo, todėl tuo atveju, jeigu realiai išmokėtos sumos neatitinka pagrįstumo kriterijaus, teismas nustato jų pagrįstą dydį, o kitos dalies išlaidų nepriteisia; išvadą dėl advokato pagalbai apmokėti išlaidų dalies pagrįstumo teismas turi motyvuoti (CPK 291 straipsnio 1 dalies 5 punktas, 270 straipsnio 4 dalies 4 punktas ir kt.). Kasacinio teismo praktikoje taip pat išaiškinta, kad sprendimas

dėl priteisinių teisinės pagalbos išlaidų dydžio teismas turi vadovautis CPK 98 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgti į tokias aplinkybes: 1) Rekomendacijoje dėl civilinės bylose priteistino užmokėsio už advokato ar advokatę padėjęjo teikiamą pagalbą maksimalus dydžio, patvirtintose Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85, (toliau – Rekomendacijos) nurodytus maksimalius priteisinių bylinėjimosi išlaidų dydžius ir kriterijus; 2) bylos sudėtingumą; 3) advokato darbo ir laiko sąnaudas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. spalio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-533/2008).

60. Pirmiau aptartos teisės aktų, reglamentuojančių bylinėjimosi išlaidų paskirstymą šalinis, nuostatos ir kasacinio teismo praktikoje pateikti išaiškinimai suponuoja išvadą, kad teismas, sprenddamas klausimą dėl bylos patirtų teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo, negali remtis vien tik šalies prašyme nurodytais duomenimis ir aplinkybėmis. Kasacinio teismo praktikoje šio aspektu yra nurodyta, kad teismas, sprenddamas dėl išlaidų advokato pagalbai apmokėti priteisimo, turi pirmiausia nustatyti, ar prašomos atlygti išlaidos padarytos (CPK 88 straipsnis); antra, teismas turi nustatyti pagal išvardytus reikalavimus jų dydį, o ne vien vadovautis atliktais mokėjimais (CPK 98 straipsnis); trečia, teismas turi paskirstyti nustatytą bylinėjimosi išlaidų sumą pagal bylos nagrinėjimo rezultatus (CPK 93 straipsnis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. balandžio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-109-684/2023, 87 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Sprenddamas klausimą, ar prašomos atlygti išlaidos yra padarytos, teismas turi įvertinti ne tik tai, ar šios išlaidos yra faktiškai patirtos, tačiau ir tai, ar jos yra susijusios su nagrinėjama byla, taip pat ar teisinės paslaugos, už kurias patirtas išlaidas prašoma atlygti, nėra akivaizdžiai perteklinės.
61. Nagrinėjamiu atveju atsakovė prašė priteisti jai 23 628,07 Eur atstovavimo išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, atlyginimo. Grįsdama šias išlaidas, atsakovė pateikė teismui 2021 m. kovo 26 d., 2021 m. birželio 3 d., 2021 m. liepos 21 d., 2022 m. sausio 11 d. ir 2022 m. gegužės 11 d. sąskaitas ir suteiktų paslaugų ataskaitas, taip pat 2021 m. balandžio 6 d., 2021 m. birželio 23 d., 2021 m. birželio 29 d., 2021 m. liepos 26 d., 2022 m. sausio 13 d. ir 2022 m. gegužės 11 d. mokėjimo nurodymus, patvirtinančius, kad pirmiau nurodytos sąskaitos buvo apmokėtos. Taigi, atsakovė pagrindė, kad šioje byloje jos prašomos priteisti bylinėjimosi išlaidos buvo realiai patirtos. Bylą išnagrinėję teismai, įvertinę konkrečių atsakovei suteiktų teisiųjų paslaugų pobūdį, atsakovės už šias paslaugas sumokėtas ir prašomas priteisti sumas, taip pat byloje patenktų ir atstamų šalių reikalavimų santykį, pripažino, kad yra pagrįsta priteisti atsakovei iš ieškovo 12 000 Eur atstovavimo išlaidoms atlygti. Tačiau ieškovas kasaciniame skunde nurodo, kad teismai nepagrįstai priteisė iš jo minėtą sumą atsakovės patirtoms bylinėjimosi išlaidoms atlygti, kadangi teismai tinkamai neįvertino aplinkybės, jog byloje buvo sujungti, o vėliau – atskirti skirtingi reikalavimai, todėl prašomos priteisti sumos yra susijusios ne tik su šioje byloje išnagrinėjtais reikalavimais; teismai neįvertino to, kad dalis atsakovės prašytų atlygti bylinėjimosi išlaidų buvo nepagrįstai įtrauktos į atlygtinų išlaidų sumą, taip siekiant dirbtinai jas padidinti; teismai tinkamai nenustatė byloje patenktų ir atstamų reikalavimų proporcijos. Teisėjų kolegijos vertinimu, tokia ieškovo pozicija yra iš dalies pagrįsta.
62. Bylą išnagrinėję teismai pagrįstai nustatė, jog ieškovas turi atlygti atsakovei 1565,14 Eur už priešieškinių parengimą ir 0,07 Eur už išrašą iš Juridinių asmenų registro pagal 2021 m. kovo 26 d. sąskaitą; 2700,84 Eur už atsiliepimo į ieškinį parengimą pagal 2021 m. birželio 3 d. sąskaitą; 2976,12 Eur už atsiliepimo į ieškinį parengimą ir 15,80 Eur už išrašus iš viešųjų registrų pagal 2021 m. liepos 21 d. sąskaitą; 747,49 Eur ((283,40 Eur + 223,60 Eur + 104 Eur + 75,40 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio) už dviejų prašymų priimtų papildomus įrodymus ir paaiškinimų parengimą bei 860,75 Eur ((302,90 Eur + 487,50 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio) už atstovavimą 2022 m. balandžio 11 d. ir 2022 m. balandžio 13 d. vykusiose teismo posėdžiuose pagal 2022 m. gegužės 11 d. sąskaitą. Visos šios atsakovės patirtos bylinėjimosi išlaidos yra pagrįstos, susijusios su šioje byloje išnagrinėjtais reikalavimais, nurodytų išlaidų dydžiai neviršija didžiausių Rekomendacijų pagrindu už konkrečių teisiųjų paslaugų atlikimą galimų priteisti sumų, todėl teismai pagrįstai 8866,21 Eur (1565,14 Eur + 0,07 Eur + 2700,84 Eur + 2976,12 Eur + 15,80 Eur + 747,49 Eur + 860,75 Eur) bylinėjimosi išlaidas pripažino tinkamomis atlygti.
63. Teismai taip pat priteisė atsakovei jos nurodytas sumas, sumokėtas už jos atstovo susipažinimą su teismo 2021 m. vasario 23 d. nutartimi pagal 2021 m. kovo 26 d. sąskaitą; už susipažinimą su susijusia byla ir teismų praktikos paiešką rengiant atsiliepimą į bylą pateiktą ieškinį pagal 2021 m. birželio 3 d. sąskaitą; už susipažinimą su teismo 2021 m. kovo 29 d. nutartimi, su atsakovo prašymu ir su bylos medžiaga pagal 2022 m. sausio 11 d. sąskaitą; už bylos medžiagos, teismo nutarties ir atskirojo skundo analizę, pasirengimą rengti atsikraijį skundą, informacijos, reikalingos rengiant prašymą pateikti papildomus įrodymus, paiešką ir susipažinimą su kliento pateikta informacija pagal 2022 m. gegužės 11 d. sąskaitą. Tačiau, įvertinus pirmiau nurodytų paslaugų pobūdį, pažymėtina, kad jos negali būti laikomos savarankiškomis teisinėmis paslaugomis. Išvardytos paslaugos yra vertinamos kaip kitų paslaugų, susijusių su atitinkamų procesinių dokumentų parengimu, sudėtinė dalis, todėl pagal Rekomendacijas už šias paslaugas atskirai bylinėjimosi išlaidų atlyginimas nėra priteisiamas (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-156-701/2016, 51 punktas; 2018 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-466-403/2018, 41 punktas). Padarydami priešingą išvadą, bylą išnagrinėję teismai netinkamai taikė CPK ir Rekomendacijų nuostatas.
64. Teismai netinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas ne tik priteisdami atsakovei atlyginimą už pirmiau nurodytas paslaugas, bet ir priteisdami jai iš ieškovo 99,10 Eur už prašymo pratęsti terminą atsiliepimui pateikti parengimą pagal 2021 m. liepos 21 d. sąskaitą bei 222,26 Eur (87,10 Eur + 71,50 Eur + 45,50 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio) už prašymo atšaukti 2022 m. kovo 29 d. teismo posėdį ir įteikti dokumentus viešo paskelbimo būdu rengimą pagal 2022 m. gegužės 22 d. sąskaitą. Visų pirmą, pažymėtina, kad poreikis rengti šiuos dokumentus kyla dėl nuo pačios atsakovės (jos atstovo) priklausančių aplinkybių – prašymas pratęsti terminą atsiliepimui į ieškinį parengti buvo pateiktas, nes atsakovė turėjo rengti atsiliepimus į kitose bylose pateiktus procesinius dokumentus ir nebuvo pajėgi per teismo nustatytą terminą parengti atsiliepimo šioje byloje, o prašymas atšaukti teismo posėdį buvo pateiktas, kadangi atsakovės atstovas turėjo dalyvauti arbitražo byloje ir negalėjo dalyvauti paskirtame teismo posėdyje. Teisėjų kolegijos vertinimu, ieškoviui neturėtų būti atsisakoma už šias teisinės paslaugas, nulemtas pačios atsakovės (jos atstovo) veiksmų, našta. Antra, pagrindą netenkinti atsakovės prašymo atlygti už šių dokumentų parengimą patirtas išlaidas sudaro ir tai, kad nurodyti dokumentai yra daugiau techninio pobūdžio, o jų parengimas iš jos atstovo nepareikalavo specialių teisiųjų žinių.
65. Sistemškai įvertinus pirmosios instancijos teismo sprendime pateiktus skaičiavimus ir atsakovės sąskaitose pateiktus duomenis, matyti, kad, be pirmiau nurodytų sumų, teismai priteisė atsakovei 520,98 Eur ((331,50 Eur + 146,90 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio) už pasirengimą 2021 m. gegužės 27 d. teismo posėdžiui ir 605,76 Eur už įrodymų lentelės parengimą pagal 2022 m. sausio 11 d. sąskaitą; taip pat 2464,73 Eur (68,90 Eur + 113,10 Eur + 367,90 Eur + 110,50 Eur + 87,10 Eur + 195 Eur + 374,40 Eur + 231,40 Eur + 87,10 Eur + 91 Eur + 97,50 Eur + 361,40 Eur + 78 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio) už pasirengimą teismo posėdžiui ir 655,48 Eur už įrodymų lentelės parengimą pagal 2022 m. gegužės 11 d. sąskaitą. Pažymėtina, kad byloje nėra pateikta jokių atsakovės atstovo parengtų įrodymų lentelių, o iš atsakovės atsiliepime į kasacinį skundą pateiktų paaiškinimų matyti, kad minėtos lentelės buvo rengiamos siekiant pasirošti teismo posėdžiams, todėl šios išlaidos taip pat vertintinos kaip išlaidos už pasirengimą bylos nagrinėjimui teismo posėdžiuose. Kaip išlaidos, susijusios su atsakovės atstovo pasirengimu teismo posėdžiui, vertintini ir 1725,74 Eur ((75,40 Eur + 91 Eur + 614,90 Eur + 803,40 Eur) – 10 proc. sąskaitai pritaikyta nuolaida + 21 proc. pridėtinės vertės mokesčio), atsakovės sumokėti jos atstovui už baigiamosios kalbos parengimą. Šias išlaidas bylą išnagrinėję teismai taip pat laikė pagrįstomis. Taigi, teismai kaip pagrįstas ir atlygtinas bylinėjimosi išlaidas už pasirengimą bylos nagrinėjimui teismo posėdžiuose vertino net 5887,83 Eur (520,98 Eur + 605,76 Eur + 2 464,73 Eur + 655,48 Eur + 1725,74 Eur) sumą. Pagrįstomis ir atlygtinomis bylinėjimosi išlaidoms teismai laikė ir 304,84 Eur, atsakovės sumokėtus už prašymo sustabdyti civilinę bylą parengimą pagal 2022 m. sausio 11 d. sąskaitą, bei 616,76 Eur, atsakovės sumokėtus už atsiliepimo į atsikraijį skundą parengimą pagal 2022 m. gegužės 11 d. sąskaitą, nors šios teisinės paslaugos buvo susijusios ne tik su nagrinėjamoje byloje pareikštais reikalavimais.
66. Šioje nutartyje jau minėta, kad sprenddamas klausimą dėl šalių patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo teismas neturi toleruoti nepagrįsto šalies išlaidavimo ir turi siekti, kad priteistos teisinės pagalbos išlaidos atitiktų pagrįstumo kriterijus. Tačiau nagrinėjamiu atveju matyti, kad teismai kaip pagrįsta pripažintą ankstesniame šios nutarties punkte nurodyta bylinėjimosi išlaidų, susijusių iš esmės vien tik su pasirengimu teismo posėdžiams, suma yra tik nežymiai mažesnė nei šioje nutartyje nustatyta atsakovei priteistina suma už bylose suteiktas esmines teisinės paslaugas (procesinių dokumentų parengimą, atstovavimą teismo posėdžiuose). Šiuo aspektu teisėjų kolegija papildomai atkreipia dėmesį į tai, kad atsakovės pateiktose sąskaitose nurodytu laikotarpiu, kai į ją patyrė išlaidų dėl jos atstovo pasirošimo bylos nagrinėjimui, įvyko vos keli teismo posėdžiai, savo ruožtu kiti posėdžiai buvo teismo atidėti, be to, šiuo atveju yra reikšmingas ir tai, kad atsakovės atstovas teikė jai kompleksines teisinės paslaugas ir neabejotinai buvo susipažinęs su byla. Atsižvelgdamą į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija vertina, kad ankstesniame šios nutarties punkte nurodyta bylinėjimosi išlaidų suma nagrinėjamoje situacijoje neatitinka pagrįstumo ir protingumo kriterijų, todėl ši suma mažintina, nustatant, kad atsakovės pagrįstas išlaidas pirmosios instancijos teisme sudaro bendra 10 000 Eur suma.
67. Kaip minėta pirmiau, nustatęs, kokios byloje patirtos ir šalių prašomos atlygti bylinėjimosi išlaidos yra realiai patirtos ir atlygtinos, teismas turi paskirstyti šias išlaidas atsižvelgdamas į bylos išnagrinėjimo rezultatą. Šiuo atveju ieškovas buvo pareiškęs bylose neturinio pobūdžio reikalavimų pripažinti negaliojančią atsakovės valdybos sprendimą dalį, kuria ieškovas atšauktas iš atsakovės direktoriaus pareigų dėl jo kaltės, taip pat turinio pobūdžio reikalavimus dėl atitinkamų sumų (darbo užmokesčio, ligos išmokos, dėslingųjų, šėtinės išmokos, kompensacijos už nepanaudotas atostogas, procesinių patikimų), susijusių su ieškovo atliktomis papildomomis darbo funkcijomis, priteisimo, o atsakovė priešieškinyje pareiškė neturinio pobūdžio reikalavimų pripažinti negaliojančią nuo sudarymo momento 2019 m. gruodžio 2 d. pasirašytą darbo sutarties redakciją. Apelacinės instancijos teismas, patenkinęs iš dalies tiek ieškino, tiek ir priešieškino reikalavimus, vertino, kad tinkamiausiai bylos išnagrinėjimo rezultatas būtų apšpindėtas tuo atveju, jei šalių patirtos bylinėjimosi išlaidos būtų paskirstytos taikant 80 ir 20 proc. proporciją atsakovės naudai. Grįsdamas tokia išvada, teismas rėmėsi aplinkybėmis, kad, pirmą, byloje buvo patenkinti apie 27 proc. ieškovo turinių reikalavimų, o bylos dalis dėl jo neturinio pobūdžio reikalavimo buvo nutraukta, antra, atsakovės priešieškino reikalavimas buvo pareiktas siekiant išvengti ieškinyje pareiktų turinių reikalavimų patenkinimo ir būtent ta aplinkybė, kad priešieškis buvo patenkintas iš dalies, nulėmė išvadą dėl dalies ieškovo reikalavimų nepagrįstumo, todėl bylos daliai dėl priešieškino taikytina tapati, kaip ir jos daliai dėl ieškino, patenktų ir atstamų reikalavimų proporcija.
68. Ieškovas kasaciniame skunde nesutinka su tokiu apeliacinės instancijos teismo atliktu bylinėjimosi išlaidų paskirstymu, kadangi, jo vertinimu, teismas nepateikė jokių skaičiavimų, kaip buvo nustatyta patenktų ir atstamų reikalavimų proporcija, taip pat neatsižvelgė į tai, kad priešieškis buvo patenkintas tik iš dalies, o ieškovo 3 reikalavimai net nebuvo išnagrinėti. Vis dėlto su tokia ieškovo pozicija sutikti nėra pagrindo. Priešingai nei nurodo ieškovas, ankstesniame šios nutarties punkte aptartos aplinkybės patvirtina, kad apeliacinės instancijos teismas įvertino byloje patenktų ir atstamų ieškino ir priešieškino reikalavimų santykį ir pagrindė savo išvadą dėl šiuo atveju taikytinos bylinėjimosi išlaidų paskirstymo proporcijos. Sprenddamas šį klausimą, teismas įvertino tiek tai, kad ieškinyje ir priešieškinyje buvo patenkinti iš dalies, tiek ir tai, kad bylos dalis dėl vieno iš ieškovo reikalavimų buvo nutraukta. Nors ieškovas nurodo, kad nebuvo išnagrinėti ir jo reikalavimai dėl kompensacijos už nepanaudotas atostogas priteisimo ir dėl DK 147 straipsnio 2 dalyje nustatytų netesybų priteisimo, tačiau pažymėtina, kad teismas šiuos reikalavimus išnagrinėjo ir atmetė, o šia kasacinio teismo nutartimi tokie teismų procesiniai sprendimai palikti nepakeisti. Teisėjų kolegija, įvertinusi ieškovo argumentus, neturi pagrindo pripažinti, kad teismo nustatyta bylinėjimosi išlaidų paskirstymo proporcija yra nepagrįsta, todėl šie ieškovo argumentai atmetami kaip nepagrįsti.
69. Atsižvelgiant į tai, kad bylą išnagrinėję teismai netinkamai nustatė atsakovės pagrįstų ir atlygtinų pirmosios instancijos teisme patirtų bylinėjimosi išlaidų sumą, ši apeliacinės instancijos teismo nutarties dalis patikslintina. Teisėjų kolegijai nustačius, kad atsakovės pagrįstos bylinėjimosi išlaidos, patirtos nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, sudaro 10 000 Eur ir kad ji turi teisę gauti 80 proc. šios sumos, atsakovei atlygtinos bylinėjimosi išlaidos sudaro 8000 Eur (10 000 Eur x 80 proc.). Apeliacinės instancijos teismas nustatė, kad ieškoviui turi būti atlygti 880 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. Įskačius šalių priešpriešinius reikalavimus, atsakovei iš ieškovo priteisiami 7120 Eur (8 000 Eur – 880 Eur) bylinėjimosi išlaidoms, patirtoms nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, atlygti.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų kasaciniame teisme

70. Apibendrinama šioje nutartyje išdėstyti motyvus teisėjų kolegija nusprendžia, jog kasacinio skundo nepagrindžiamas, kad bylą nagrinėję teismai pažeidė materialiosios teisės normas. Apeliacinės instancijos teismo padarytos proceso teisės normų dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo aiškinimo ir taikymo klaidos gali būti išaišytos pagal kasacinio teismo nutartyje pateiktus išaiškinimus patikslinant nutarties dalį dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymo klausimas yra iš esmės procesinio pobūdžio, nedarantis įtakos teismo sprendimo daliai, kuria išspręsti materialiniai teisiniai reikalavimai, galiojimi, todėl apeliacinės instancijos teismo nutartis paliekama iš esmės nepakeista (CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punktas, 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
71. Ieškovas pateikė kasaciniam teismui prašymą atlygti jam 900 Eur bylinėjimosi išlaidų patirtų nagrinėjant bylą kasaciniame teisme. Šias išlaidas ieškovas grindžia 2023 m. rugpjūčio 21 d. sąskaita ir banko sąskaitos išrašu. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad išnagrinėjus ieškovo kasacinį skundą nebuvo patenkinti jo reikalavimai dėl ginčo esmės ir buvo tik patikslinta apeliacinės instancijos teismo nutarties dalis, kuria teismas išsprendė procesinį klausimą dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo, darytina išvada, kad byloje buvo priimtas ieškoviui nepalankus teismo sprendimas, todėl ieškovo kasaciniame teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos nėra atlygtinamos.
72. Atsakovė taip pat pateikė kasaciniam teismui prašymą atlygti jai 4968,16 Eur bylinėjimosi išlaidų. Šias išlaidas atsakovė grindžia 2023 m. rugpjūčio 9 d. sąskaita ir 2023 m. rugpjūčio 22 d. iššų pervedimo nurodymu. Vadovaujantis Rekomendacijų 7 ir 8,14 punktais, apskaičiuojant didžiausią už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą priteistiną sumą yra taikomas 1,7 koeficientas, kurio pagrindu inamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas užpraėjusio ketvirčio vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualių įmonių). Šiuo atveju taikytinas 2023 m. pirmąjį ketvirtį galiojęs vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje, sudaręs 1959,9 Eur, todėl didžiausia už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą priteistina suma sudaro 3331,83 Eur (1,7 x 1959,9 Eur). Atsakovės prašoma priteisti bylinėjimosi išlaidų suma viršija Rekomendacijų pagrindu apskaičiuotą sumą, todėl atsakovei atlygtina bylinėjimosi išlaidų suma mažintina, priteisiant jai iš ieškovo 3331,83 Eur.
73. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. rugpjūčio 29 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, nagrinėjant bylą kasaciniame teisme buvo patirta 9,91 Eur dokumentų įteikimo išlaidų. Šių išlaidų atlyginimas, atsižvelgiant į kasacinės bylos išnagrinėjimo rezultatą, valstybei priteistas iš ieškovo (CPK 92 straipsnis, 96^a straipsnio 1 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 14 d. nutartį palikti iš esmės nepakeistą.

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 14 d. nutarties dalį, kuria buvo paskirstytos šalių pirmosios instancijos teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos, patikslinti, nurodant, kad atsakovei uždarajai akcinei bendrovei (duomenys neskelbtini) (j. a. k. 133122411) iš ieškovo G. M. (a. k. (duomenys neskelbtini)) priteisiami 7120 (septyni tūkstančiai vienas šimtas dvidešimt) Eur bylinėjimosi išlaidoms, patirtoms nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, atlygti.

Priteisti atsakovei uždarajai akcinei bendrovei (duomenys neskelbtini) (j. a. k. 133122411) iš ieškovo G. M. (a. k. (duomenys neskelbtini)) 3331,83 Eur (tris tūkstančius tris šimtus trisdešimt vieną Eur 83 ct) eur bylinėjimosi išlaidoms,

patirtoms nagrinėjant bylą kasaciniame teisme, atlyginti.

Priteisti iš ieškovo G. M.(a. k. (duomenys neskelbtini) į valstybės biudžetą 9,91 Eur (devynis Eur 91 ct) bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų kasaciniame teisme įteikimu, atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas 5662).

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai
Ambrasaitė-Balynienė

Šemas

Tamošiūnienė